

urengem šeštus gin-
ijos, ar socializmas,
Nazelskio svetai.

3. Kuopos draugai
vauti ant višminėtu
ek. V. Šileika.

ai.

usirinkiman, kuris
oje. Draugai vis,
draug neatidėtinų
usirinkimo aples-

kai gyvuoja nesu-
alinti. Katras iš
oti kitam draugui

V. Naujokas.

RAI
AI
AI

kurie budamē
ški, sunaikinti
ti priimnūma
tuo knygu.
ip jie igauņa
me padeime.
kalboje keip
rba eyfill,
ma, Abel-
ybes sky-
Rheuma-
l, Kepenu,
at galiutina
apta, su ma-

sikatą, spēkas
a krautuvē ži-
os vyras turi
si už prastus,
šitą knyga Ji
liutinal isgy-
SAI DYKAL,
va varda, pa-
ams šendena.

lygos.

so.

minui dykal
stumet man

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 23, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
Išleina kas Pėtuyčia Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 23 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 40.

Philadelphia, Pa., 7 d. Spalio (October), 1910 m

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

[VAIRŪS STRAIPSNIAI.]

J.B.S.	Sausi faktai lai būna mūsų ginklu	481
P.Kovas	Socijaldemokratų mokslo pamatai	482
L.F. & M.R.	Kodėl socialistai pasmerkia kapitalizmą	483
Varguolis	Kaslink sąjungiečių naturalizavimosi	484
Valys	Kaip mės spausdinom Vyborgo atsišaukimą	484
Proletaris	Draugai neklaidžiokime	485
BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.		
Barabošius	Mirties Valstijoj	486
Šmitke	Sonetas	487
LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.		
	Rinkimų išlaidos	488
	Daugiau atydos, konsekvencijos ir darbo	488
	Turbūt netiki į savo darbo stebuklingumą	489

KORESPONDENCIJOS.	490
SAJUNGOS REIKALAI	491

TIK IKI TULAM LAIKUI!

Norint praplatinti mūsų Artistiškas Im-
portuotas Atvirutes tarp platesnių minių
ir akivaizdoje to, kad parsigabenome dide-
lę daugybe naujų, numažiname jų kainą
beveik iki tiek, ką jos kainuoja t. y.

= 5 CENTAI UŽ VIENA =

Mūsų Importuotos atvirutės yra neužginčijamai dailiausios, ko-
kias dailė iki šiol yra išdavusi. Tai yra kuotikriausios repro-
dukcijos nuo paveikslų, pagarsėjusių visoj pasaulyje, koki
randasi Europos ir Amerikos dailės galerijose, spal-
vas nuduodant kuotikriausiai ir darbas
atliktas artistiška.

Pasinaudokite todėl proga, kuri teip greitai gali neatsi-
kartoti! Pamikite, kad jums mažai prekioja persiliū-
diti apie šito apskelbimo tikrumą.

Rašykite tuojau adresuojant:

"Kova" Imported Post Cards

1815 E. Moyamensing Avenue,
PHILADELPHIA, PA.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėtelis su globu, broliškai sveikinančios
dvi rankos arba su švyturin ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.
Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausuoti—25c;
daugiaus imantems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaujami sluskit pinigų kra-
sos ženkleliais arba Money Orderiu. "Kovos" Administracija.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
Lithuanian Socialist Federation of America
J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager
SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World
One year \$2.00
Six months 1.00
Three months .50
PRENUMERATA visose dalyse aviet
Vieniems metams \$2.00
Šešioms mėnesiams 1.00
Trims mėnesiams .50
ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA.

Gauti vieną dolerį knygomis!

Kiekviens, kuris tik per mane užrašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikal-
bins, pristūniant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t. y. "KO-
VA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVĄJA MINTI" per istiaus metus; teip pat
gaus dovanai garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", veretą iš prancūzų kalbos, kurios
kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmokai a n g l i š k ą KALBĄ
taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vištek 2 dol. kasuoja, jei
užrašyt is rėdytės, bet kuris per mane užrašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas kny-
gas. Ką p tik prisūs 2 dol už naują skaitytoją, tuojaus višką apturės. Metas skaitosi nuo die-
nos užrašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lietuviai, kaip ir sve-
tintaučiai turėtų gramatiką, išmokyti angliską kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

THE JUNGLE „Raisa“ dar galima gauti, pristūniant VIENĄ DOLERĮ.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėme ir 6-tą No. «Visuomenės».
Prekė 25c. Kartu NN. 1-2 3-4-5 ir -6as, tik už 1.00. Kurie norite
tą naują pirmėivišką laikraštį skaityt, prisiųskit krasos ženkleliais
užmokestį «Kovos» Administracijai, o touj bus jums prisiųsta.

Podraug pranešu, jog Visuomenės pakoliaik nevysi numeriai iš-
siparduoda, todėl da galite gaut nuo 1-mo nr. Jeigu draugai taip
mažai reikalau ir ant toliaus, tad būsiu priverstas «Visuomenės»
išleistuvei pranešt, idant daugiau nesiuntinėtų, nes nenoriu, idant
S-ga perdaug išiskolytų «V-s» leidėjams. Jeigu draugai norite tą
pirmėivišką laikraštį paremt, tad jūsų pareiga daugiau rūpintis jo
platinimu.

Adresuokite sekančiai:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

Gerą vietą —

Gali gauti jauni vaikinai ar merginos, kurie geidžia savo gyve
nimą pagerinti, tarnauti prie geležinkelių arba prie bevielinio tele-
grafo. Nuo laiko, kaip pradeda būti įvedami 8 valandų darbo
dienes įstatymai ir nuo laiko, kaip bevielinis telegrafas visur pra-
deda būt vartojamas, visados stokuoja apie 10.000 telegrafistų.
Prie tų darbų pradedantiems moka nuo \$70 iki \$90 mėnesiui. Mēs
veikiame po priežiura Telegrafo urėdininkų ir visi pabaigusieji pas
mus yra užtikrinti, kad gaus vietas. Kad gauti artenes žinias
rašykite artimiausiam institutui nuo jūs. **National Telegraph
Institute, Cincinnati, O., Philadelphia, Pa., Memphis, Tenn., Co-
lumbia, S.C., Davenport, Ia., Portland, Ore.**

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- G.A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
- J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J.A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E.St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
Box 7 Willamston, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. E. Xeter, N. H
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.
- M.K. ŽVINGILAS.
18 Folev st. Bristol, Conn
- ONA PETRAUSKIŪ,
keliaujantis agentas:
1020 Butlar St. Easton, Pa.
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel, St. New Haven, Conn
- Reikalaujame agentų platinimui «Kovos» ir socialistiškų raštų. Kreipkitės «Kovos» administracijon.

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi gera sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.
Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.
Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka
Nedėliomis 9 iki vak.

Pasidirbk Tyrą
LAGER ALU
NAMIEJE

su Johann Hofmeister tikru Alaus ekstraktu,

Bandymui blėkinukė, ganėtina padirbimui 2½ galonų puikaus alaus, siunčiama DOVANAI.
Vyras, moteris arba vaikai jį gali pasidaryti.

Pareikalauk sampelio šlaidien. Męs malonei pasiusim Hofmeister Alaus Ekstrakto užtektinai padirbimui 2½ galonų alaus, su lengvais pamokinimais. Gali pasidaryti to paties gerumo Lager Alu, koks per senus laikus esti padaromas Vokietijoje su Hofmeister Alaus Ekstraktu. Puikus, skanus, putojantis alus gali būti padirbamas kiekvienoj stuboje per kelias minutes, be mažiausio vargo. Tai palinksminantis Miezinis Moltas ir Apyniu Alus kiekvienoje šeimoje mėgiamas. Jį lengva padirbti ir jis taip geras, jog panašų nė iš vieno bravoro negausite. Jį gali pasidirbti apie už 6c galioną ir jį megi labiau už alus perkamus salunuose arba bonkelese. Vien tik pasiusk 20c markemis arba pinigais persiuntimo leštų, o męs Bandymo Blekinukę su Ekstraktu, ganėtinu padirbimui 2½ galonų, pasiusime visai Dykai. Viskas bus apmoketa ir tamsta gulesi padirbti toki alu, kokio pirmlaus negėrei.

Vartok ši Kuponą.
Dovanai duodamo sampelio kuponas.
JOHANN HOFMEISTER
679 Hofmeister Building, Chicago, Ill
Prašyskit man DYKAI vieną Hofmeister Alaus Ekstrakto bandymo blėkinę, ganėtiną padarymą 2½ galonų puikaus tikro Lager Alaus. Čia įdedu 20c gelbėjimui supakavimo ir siuntimo išlaidų. Pasirašykite čia:

Vardas .....

Miestas .....

Gatvės No .....

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO,
Ferdinand Hartmann

PRANESZA NESVEIKIEMS VYRAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS:
nereikia ilgiau sirgti ir vargytis ligoms, nes aš Jus išgydysiu; todėl, kad aš per 20 metų tyrinėjas medicinos mokslą ir gyduoles, už tai žinau, kurios geriausia gydo sergančio žmogaus kuna, per tai su geriausia pasekmę New Yorke išgydžiau daugiau žmonių, negu koks kitas daktaras teip pat plačioje pasaulyje. Aš išgydžiau tokias ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už neišgydomas;--- per ką turiu daugybės padėkavonių ir už moksliskus darbus už tai, kad aš pramaniau jog:

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.

Pasargą: aš nesu institutas, nesidengiu numirusio kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, --- bet **TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS** ir sergantį, kurį apsiimu tai ir išgydau.

SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:

Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.

Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydymą mane nuo ligos abelno nupuolimo ant sveikatos nusilpnėjimo, ką gavau tą ligą per saužagiavimą.

M. ANDRUSENKAS,

Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg., 1910.

Aš žemiu pasirašęs, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmanni, už išgydymą nuo ligos, kuri kankino mane per 3 metus, skandėjimas vld. riuose, pageduslių nervų ir kraujo; kas labai mane privargino. Nors kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmanas patalkė, greitai ir pamatliškai išgydyti, tad pripažystu, kad esi geras daktaras New Yorke.

Pilnas guodonės FR. LEVAČEKS,
544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu darodumu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie ligą lietuviškai, aš duosiu rodą ir

ISGYDYSIU:

Skandėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą, širdies ir plaučių ligas, smnkkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus, dyspepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumo, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptųjų lig. Teip-pat MOTERŪ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekejimo, gumbo ligų; neatbokit' kad kiti daktarai Jams nepagelbėjo, aš kad apsiimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsišauktumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištersiu, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra naujausio išradimo o apturesi sveikata. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann,

218 East 14-th St. New York, N. Y.
Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 1 po piet.

„KOVOS“ administracija knygu katalogus išsiunčia dovanai Reikalaukite.

SAUSI FAKTAI LAI BUNA MUSU GINKLAS.

SOCIJALISTŲ priešai, nekalbant apie musiškius sukarlėjusius «didvyrius», kurie taipgi bando šlieties prie tų kurie visokius savo purvus ir niekšystes stengiasi drėbti į socialistus by tik bjauroti juos visuomenės akise, by tik laikyti nesvarstančius protus nesupratime ir per tai palai kyti dirvą išnaudotojams, jieško įvairių priemonių. Socialistų gi priederme yra mesti savo priešų veidan tik sausus, grynus faktus

Ir taip kapitalistiški laikraščiai kaip ir jų pasekėjai išranda įvairiausias priemones bjaurojimui socialistų, kala melą ir nesąmones, by tik apkaltinti socialistus, by tik juos šmeižti. Taigi pa staruoju laiku, matomai pikindamiesi Milwaukės socialistų gražiu šeiminkavimu, pradeda jau ne už ką kitą, tik už tat, kad neįveda nė vieno savo programos punkto gyveniman, kaltinti.

Nėra jiems geistini socialistų programos punktai gyvenime, tečiaus neturėdami už kitą ką kaltinti, žinodami, kad per dvide šimtį metų savo viešpatavimo tame mieste kapitalistai pataikė taip apsiginti savo reikalus įstatymais, kad šiandien socialistiškai miesto valdybai, tų įstatymų nepanaikinant, ištikrųjų yra sunku ką nors nuveikti. Tečiaus nežiūrint tų kliūčių, nežiūrint kaip labai miesto «arteris» ir valstijinės konstitucijos statutai varžo socialistų veikimą, per keturis mėnesius socialistai Milwaukėj įveda gyveniman visus savo plenus ir žadėjimus. Per keturis mėnesius socialistiška valdyba įvykdė visą eilę nutarimų ir padavadijimų, kurie gyventojams naudą atneša. Tiems, kurie pasakoja, kad «socialistai nieko gero dar nepadarė» privalome atsakinėti sausais faktais ir savo aktyvišku judėjimu.

Taigi visų pirmu užmetinėtojams statome tuos sausus faktus, kurie atlikti bei atliekami per šeiminkaujančius Milwaukėj socialistus.

Apvalyta miesto rėdnami, atstatant nuo vietos visus tuos ūrėdninkus, kurie imdavo iš miesto išdo dideles algas, nieko neveikdami, bei kurių pareigas galima buvo suvienyti su pareigomis kitų departamentų. Dar yra keli tokie nereikalingi departamentai, tečiaus reikia laukti, kol valstijinė įstatymdavystė duos miestui savyvaldą. Prašalinta seną miestišką darbų tarybą, kuri veikusi sutartyje su visokiais kontraktoriams ne miesto, bet savo kišenius naudai, dabar tąs pareigas pavesta suprantančiam uždavinį superintendentui, besirūpinančiam miesto gerove.

Seniau visoki miestui reikalingi pirkiniai buvo perkami per įvairių ūrėdninkų ir užžiūrėtojų įsakymą gavusius tarpininkus, šiandien tą darbą atlieka tam-tikras valdybos skyrius, kuris reikalingus pirkinius užsisako stačiai iš dirbtuvių ir per tai sutaukina miestui gan dideles sumas pinigų, kuriuos pirma pasiimdavo tarpininkai.

Miesto valdyba miesto darbams darbininkus pradeda patinuisamdyti ir prašalina kontraktorius, kuriems rūpi tik nuosavas labas. Visokie miesto oficiališki spaudiniai turi būti spausdinami unijinėse spaustuovėse ir unijos žymelė turi būti net ir ant miesto bondų.

Pradėta išpildyti plenus kaslink būdovojimo darbinikiškų namų, pagal projektą išradėjo Edisono. Taipgi dirba ant plenu linkui praplatinimo miestišku geležkelių. Pirmą gatvekarių kompanija įsakydavo miestiška valdybai išpildyti tat, ką kompanija nori iš miesto už patarnavimą, nes seniau burmistras ir aldermonai imdavo algą iš korporacijos, šiandien socialistai susitaiso patis plenus gatvinių geležkelių, ir daro padavadijimus, kurių tur klausyti geležkelio kompanijos viršininkai. Apart to miesto valdyba truisia ant pleno gatvinių geležkelių, kurie turi būti pervesti nauđai gyventojų. Jau pasisekė vienoj gatvinių geležkelių lincesijoj įvykdinti tokį paragrafą, kuris leidžia miestui paimti savo nuosa-

vybėn vieną geležkelio liniją be jokio užmokesčio, sukakus paskirtam metų skaičiui. Yra tai pirmutinis tos rūšies atsitikimas Amerikoje.

Panaikinta 75 smuklės, kuriose plėtota demoralizacija ir paleistuvystė. Pakelta algas darbininkėms, dirbančioms intrroligatoriūse ir miesto viešuose knygynuose.

Pradėta reformuoti miestiškus skyrius (ward) pagal gyventojų skaitliū. Iki šiol buvo vordai turintieji po 500 ir po 3500 gyventojų, o kadangi nuo vordo gali būti tik viens atstovas, todėl buvo baisi neilygybė ir neteisinygystė.

Svarbiausiu yra besistengimas, idant ateioančią žiemą susirinkus Wisconsin valst. seimui išreikalauti miestui savyvaldą, be ko sunku yra ką nors plačiau veikti.

Jau tik išpildymas paminėtų plenu reikalauja ne vienu metų triūso, bet ką-gi sakyti, jeigu dar įstatai veikti neleidžia?

Visi tie faktai turi vienok ir kitą svarbą, negu vien tą, kad jie liudija socialistų šeiminkavimo nepapeiktinumą. Jie daro plačią įtekmę ne vien Wisconsinie, bet visoj šalyj, jie verčia senias partijas statyti savo platformose radikališkiausius postuliatius, kad tik neleisti balsuotojams pereiti socialistų pusėn. Visai nęstaba, kad mūsų priešai stveriasi netik įvairiausių priemonių, bet taipgi stengiasi dergti socialistus, kad atitraukti nuo jų neprotaujančius balsuotojus.

Kaip žinoma Wisconsin valstijinė įstatymdavystė įvykdė įstatymą, sulyg kurio ant rinkimų balio to gali figuruoti tik tie kandidatai, kurių partijos kandidatų nominacijoje aplaikyta 20% balsų. Tuo įstatu kapitalistų buvo manoma prašalinti socialistų kandidatus nuo rinkimų balio to, tečiaus apsirakta. Socialistų gauta balsų 7.200. Dėl geresnio supratimo situacijos reikia pasakyti, kad demokratai, kurie per 5 metus beveik tik vieni turėjo savo rankose valdžią, aplaikė vos 5.100 b., o republikonai, pasidėkavojant «radikalui» La Follete, pasidėkavojant visai jų pastangai ir dolerini, gavo vos 19.000 balsų. Tečiaus sulyginus pastangas ir priemones republikonų su socialistų, republikonai visai nesidžiaugia, gavę daugiau balsų už socialistus, nes patis savo laikraščiuose sako, kad «turime pripažinti, jog 7200 soc. balsų daugiauš mums imponuoja, negu igyti mūsų balsai». Rodos, nėra abejonės, kad rudeniniuose rinkimuose kandidatai į Jungt. Valst. kongresmonus drgg. V. Berger ir Gaylord laimėsią.

Taip turime savo priešams atsakyti nuveiktais faktais, bet idant visuomet galima būtų prieš užmetamas apšmeižas ir melą statyti savo gyvą faktą ir teisybę, turime visi būti aktyviškais. Mūsų laimėjimas negal būt abejotinu, nes jis yra istoriška būtinybe. Jeigu miesto valdybos darbai taip labai neramina išnaudotojus ir jų apginėjus, tai ką galės pasakyti senų partijų šalininkai, kada paimsime į savo rankas valstijos rėdą?

Senos partijos milijonus paleidžia agitacijai už savo kandidatų, be agitacijos negalime ir mes apsieiti. Kad varyti agitaciją, reikalingi yra pinigai. Kitoj vietoj tilpsta Socialist Party atsišaukimas į visus darbininkus, trokštančius nusikratyti kapitalizmo jungą nuo savo sprando, idant šelptų agitacijos fondą. Ir ištikrųjų, jeigu kitur laisvės karžygiai badauja, kenčia baisiausias torturas ir kalėjimo kančias, lieja kranją ir gyvastį aukauja už žmonių išsiliosavimą, tai ir mes jeigu norime anų karžygių vardu puošties, turime kovoti prieš savo priešus sausais, grynais faktais, turime veikt, veikt ir veikt! Atitraukti nuo savo burnos skanesnį duonos kasnelį ir aukauti jį tiems, kurie stoja už mus į atvirą kovą, turime remti savus kandidatus, o juos remti galime tik prigelbstant varyt agitaciją, prisidedant prie to savo skatikėliu, bent skatikėliu, nes toks aktyviškas mūsų parėmimas išdalies gali būti pa sėkmingiausiu agitacijoje. Kas tam priešingas, tas mūsų idealų, mūsų siekių ir žmonių laisvės priešas. Draugai į darbą! Lapkritys arti! Rinkimai tur padidinti mūsų laimėjimo viltį.

in
KIEMS VY-
AKYDAMS:
gytis ligoms,
ad aš per 20
islą ir gyduo-
riausia gydo
tal su geriau-
žiau daugiau
iktaras teip-
ydziau tokias
gė pagelbėti
ie už neišgy-
s padėkavo-
už tai, kad

ASTIES.
negali
ligų
rie kiek-
au ir tuos,

taro vardu,
ARAS ME-

dėkingas,
sveikatos-

ody-
is, jei
e liga

vidurly
nusilp-
lgau
slaptų-
gum-
u, tai
karto
r kaip
u gy-
ligų.

priet.

ta-
.

SOCIJALDEMOKRATU MOKSLO PAMATAI.

Išaiškinimas įžengiamosios
Erfurto programos dalies.

Parašė K. KAUTSKY.

Iš vokiečių kalbos vertė P. KOVAS

(Tąsa.)

Priešingai, kuomet valdžia pakliūs į dirbančiųjų klesų rankas, jos pasistengs, kiek galint greičiau, praplauti valstybės ūkį. Jie paskubis perėjimą dirbamųjų įrankių į visuomenės nuosavybę, ir tokiu būdu išnyks ta pamatinė išnaudojimo priežastis, kad darbininkas yra atskirtas nuo išdirbimo priemonių: darbininkai vėl taps išdirbimo priemonių savininkais. Žinoma, neturės kiekvienas darbininkas skyrium savo išdirbimo priemonių. Visa darbininkų klesa bus visų išdirbimo priemonių savininke ir suaudos jasias valstybės, komunų ir draugijų išdirbimo varymui.

Smulkioms pramonėms ir po proletarijato pergalėjimo bus palikta privatiškoji išdirbimo priemonių nuosavybė — ūkininkų ir amatninkų turto konfiskavimas (atėmimas) vadinasi tikrai mūsų priešų galvose. Tečiau smulkiasias pramonės apelis savo valia patįs jų savininkai, ligi tikrai pamatys, kad visuomenės rankose stambioji pramonija suteikia jiems patogesnes darbo ir gyvenimo sąlygas. O taip bus be abejonės, kuomet dirbančiosios klesos taps valstybės valdytojais, nes visos nesuskaitomos gėrybės, kurias jos padaro, bet dabar atiduoda kapitalistams tuomet teks visuomenei, taipgi, patiems darbininkams, kurie jas suvartos savo reikalams. Tečiau tuomet neapsakomai pasidaugis ir išdirbinių, kadangi pasiliaus neišmintingos darbininkų pajėgų žudymas, kuris šiandien pareina nuo bedarbių, nuo bereikalingų darbų ir nuo blogų, pasenusių darbo įrankių vartojimo.

Tame ūkyje, kurį įsteigs proletarijatas, žinoma, negali būti nei kalbos apie išnaudojimą ir spaudą. Negalimas gi yra daiktas, kad nors vienas imtų ir pats save išnaudotų, pats save spaustų. O juk tuomet darbininkų klesa neturės ant savęs kito pono, kaip tikrai save. Be abejonės, atskiras asmuo turės taikintis prie visuomenės, lygiai kaip ir visur, kur daug žmonių susitarę daro vieną darbą. Šitas taikymos asmens prie didžiumos, šitas «nusilenkimas» asmens prieš visuomenę juk nėra vien tikrai darbininkų ūkio ypatybė. Ji galima pastebėti ir šiandien kiekvienoje pramonėje, kur tikrai dirba samdininkai. Bet šiandien tasai nusilenkimas yra nusilenkimas silpno prieš stiprų, tarpe kurių viešpatauja nepermdaujamasis reikalų priešingumas. Toje ateities visuomenėje, apie kurią mes čionai kalbame, atskiras asmuo turės nusilenkti prieš draugiją, kuri susidės iš lygių jam žmonių lygiais jam reikalais. Panašius santykius randame dabar profesionališkose sąjungose (unijose). Beje, daug yra priplepėta apie atskirų asmenų terorizavimą (gąždinimą, prievartą) profesionališkose sąjungose, tečiau tie, kurie daro šitokius pikašiojimus, yra ne profesionališkųjų sąjungų nariai, bet — kapitalistai ir jų pasamdytieji apginėjai.

Paskutinis plėtojimos tikslas, kuomet proletarijatas paims į savo rankas valstybės styrą, bus sujungimas visų stambiųjų pramonių į vieną milžinišką visuomenės pramonę; tokiu būdu *valstija taps ūkio draugija*. Kapitalistiškasis išdirbimas pasibaigs, jo vietsje atsiras naujas išdirbimo būdas, kuriame išdirbimo priemonės bus bendra visuo-

menės nuosavybė: atgys senasis komunizmas naujam pavidale, tokiam pavidale, kuris atsakys išdirbimo priemonių išsiplėtojimui. Prekių išdirbimas ir privatiškoji išdirbimo priemonių nuosavybė išnyks; nauja ūkio draugija, kuria pavirs valstybė, pati valdys reikalingas jai išdirbimo priemones ir gamsis visą, ko reikia jai ir josios nariams.

Tokios rūšies ūkio draugija yra socialistiškoji visuomenė; ji yra *socijaldemokratijos tikslas*.

Tai mat, ko nori socijaldemokratiai. Mes turėjome pradėti išstoti, kad atsakius į tą klausimą, kurį buvome pastatę šitos knygelės pradžioje. Tečiau skaitytojas dabar supranta, kodėl nebuvo galima dviejuose-trijuose žodžiuose išdėstyti mūsų atsakymą.

Socijaldemokratijos tikslas nėra tikrai gerų norų vaisius, nėra tuščia svajonė, kaip tai daugelis mėgsta tvirtinti. Jos tikslas yra paties ekonomiškojo plėtojimosi tikslas. Todėl tikrai tie, kas supranta šitą plėtojimos, supranta, kas yra socijaldemokratija. Ji abiem kojom stovi ant tvirtos dabarties pamato ir išreiškia tikiuosius gyvenimo reikalavimus. Kas nori sumušti josios išvadžiojimus, tas turi šios dienos tikrenybę apversti kojom augštin. Bet kadangi mūsų priešai neišstengia to padaryti, tai jie kariauja su vėjo malūnais, prasimanydami apie socijaldemokratą nebūtus daiktus.

Kas suprato mūsų pažiūras, tam aišku, jogei išanksto negalima išpėti, kaip išrodys socialistiškojo ūkio draugija. Ji anaipol neturės pilnai užbaigto ir tobulo pavidalo tuoj po revoliucijos; ji atsiras, kaipo ekonomiškojo plėtojimosi vaisius, ir ji pati plėtosis, keisis, eis vis prie naujų ir naujų uždavinių. Dėl jų telaužo sau galvą mūsų vaikai ir vaikų vaikai — ir šios dienos socialistiškosios politikos kūdikai.

Socijaldemokratija nesikėsina išanksto nurodyti kelia plėtojimuisi; jei rūpi tikrai prašalinti kliūtis iš to kelio, kuriuo plėtojimos eina; jai rūpi tikrai praskinti taką laisvam socialistiškosios visuomenės plėtojimuisi, bet ji anaipol neketina užmesti jam savo išgalvotuosius plenus.

Tečiau proletarijatas bus toji pajėga, kuri išvers visuomenę iš senųjų vėžių ir nustums iš kelio didžiausią josios plėtojimos kliūtį — politiškąją viešpataujančiųjų klesų galybę. Pakelti proletarijata, paremti jo klesinę kovą, sustiprinti jo pajėgas ir susipratimą, taipgi išaiškinti arti jo stovinčios dirbančiosioms klesoms — amatninkams ir ūkininkams — tikruosius jų reikalus, kovoti prieš visoki išnaudojimą ir prispaudimą, vistiek kokiame pavidale jį apsirėikštų štai kas, o ne ateities plėnų piešimas, yra socijaldemokratijos uždavinys.

Socijaldemokratija yra darbininkų partija, supratusi istoriškąjį darbininkų klesos pašaukimą. Darbininkų partija kiekvienoje šalyje tuo daugiau linksta prie socializmo, juo platesnė darosi josios apyregė, juo giliaus ji sugeba pažvelgti į ekonomiškojo plėtojimosi bėgį. Vokiečių darbininkų partija išsyk tapo socijaldemokratiška partija ačiū vokiečių darbininkų sumanumui ir jų mokytojų darbams.

Tenai, kur darbininkų partija tapo socijaldemokratiška, darbininkų klesą paliauja valdę valandos išpuščiai; ji susipranta, ji išiaiškina sau galutinį savo tikslą ir prie jo taiko visus savo artimesnius uždavinius ir reikalavimus. Ji paliauja klaidžiojusi šuntakiais, paliauja bereikalingai aikvojusį savo pajėgas ir laiką, ji eina nesimėtydama į šalis tiesiu ir trumpiausiu keliu prie savo tikslo. Žinoma, ji nemėgina kaktą sienos pramušti, nors šis kelias gal ir išrodytų arčiausiai.

izmas naujam pavi-
s išdirbimo priemonių
privatizacijai išdirbi-
ja ūkio draugija, ku-
alingas jai išdirbimo
ti ir josios nariams.
socialistiškoji visu-

atai. Męs turėjome
simą, kuri buvome
iaus skaitytos da-
viejuose—trijuose žo-

išku, jogei išanksto
iškojo ūkio draugija
tobulo pavidalo tuo-
miškojo plėtojimosi
is prie naujų ir nau-
vą mūsų vaikai ir
kosios politikos kū-

zsto nurodyti keliai
kliūtis iš to kelio,
praskinti taką lais-
lėtojimuisi, bet ji
alvotuosius plenus,
ega, kuri išvers jo-
kelio didžiausią jo-
špataujančiųjų kle-
mti jo klesinę kovą,
zaipgi išaiškinti arti-
— amatininkams ir
kovoti prieš visoki-
ciame pavidale įsai-
piešimas, yra soci-

rtija, suprašusio
Darbininkų partija
a prie socializmo,
giliaus ji sugeba pa-
. Vokiečių darbi-
tiška partija adū-
rokytojų darbams.
o socialdemokratū-
andos išpužiai; ji
vo tikslą ir prie-
inūs ir reikalavi-
is, paliauja berel-
, ji eina nesimėty-
u prie savo tikslo.
išti, nors šis kelias

Nuo to laiko, kaip komunistų manifestas (1847) uždė-
jo mokslinio socializmo pamatus, socialdemokratija vi-
suomet aiškiai matė tuos uždavinius, kurie prisėjo ir dar
praiseis atlikti darbininkų partijoms įvairiose šalyse, ir gy-
venimas visame pripažino jai tiesą. Tarp ko kito pasirodė
teisinga ir ta josios nuomonė, kad klesinė proletarijato ko-
va turi būti tarptautinė kova. Komunistų manifestas bai-
giasi žodžiais: «Visų šalių proletarai vienykitės». Paleng-
va išsiplatino šitas šauksmas tarpe visų kulturiškųjų šalių
rankpelnių. Iš pradžių rišo darbininkus į vienybę kova už
kasdieninius ekonomiškuosius reikalus, paskesniame laike
juos ima vienyti taipgi bendrasis galutinis darbininkų ju-
dėjimo tikslas. Juo labiau darbininkų partijos įvairiose
šalyse priima socialdemokratijos principus, juo darosi
tampresni ryšiai tarpe jų. Regimu tarptautiškosios dar-
bininkų vienybės ženklu yra *gegūžinė šventė*.

Karas yra piktžolė, giliai įleidusi šaknis kapitalistiš-
kojo išdirbimo dirvoje, kadangi tasai išdirbimas gimdo ne
tik tai klesų, bet ir *tautų priešingumus*. Nesutaikomiems at-
skirų valstybių reikalams išrišti, karas yra vienintelė prie-
monė. Karui prašalinti tėra vienas kelias: *prašalinti tuos
priešingumus, dėlei kurių jisai kyla*. Tatai gali padaryti
tik tai darbininkai, pas kuriuos vietoje konkurencijos vieš-
patauja sutarimas; *tatai gali padaryti tik tai socialdemokrati-
ja*, kuri vieton prekių išdirbimo nori įsteigti visuomeniš-
kajį visuomenės naudai išdirbimą. *Visuomenės ir tautų
santaiką*, kurios trokšta žmonija, tegali įvykinti tik tai so-
cialdemokratija.

G A L A S.

Kodel socialistai pasmerkia kapitalizmą?

Draugai, jeigu jūsų kurio-nors, kas-nors klausia, kodėl jūs
socialistai taip niekinate ir pasmerkiate šios gadynės kapitalistiš-
kajį surėdymą, kuris sveria savije tiek daug?... Ant tokio užkla-
simo atsakykite drąsiai, be jokių išvedžiojimų:

Šis kapitalistiškąjį surėdymą męs pasmerkiame su savo persiti-
krinimu, kuris nėra permaldaujamas arba atsileidžiantis prieš ką
nors. Pasmerkiame jį todėl, kad jis reikalauja išdirbystės dėl
pelno. Pasmerkiame jį įgyvendintus ir užlaikomus, nelaimę ir pra-
keiksmą nešančius papročius, moralą, tikėjimą į kapitalą ir jo die-
vą — Profitą. Pasmerkiame ir niekiname jo įstatymus ir prisaky-
mus, kurie sveikus vyrus ir moteris laiko protiškoje tamsybėje.
Pasmerkiame jų proto sanprotavimus bei darbus, jieškančius ištei-
sinoimo dėlei kapitalistų-išnaudotojų luomos, už jųjų žiaurius dar-
bus pavergime darbininkų luomos. Pasmerkiame jų tikėjimą, ku-
ris laiko tamsybėje ir prietarų sferoje milijonus neturtingųjų pro-
letarų, tveriančių visos pasaulės grožius, skonus, smagumus, liok-
smumus ir tt. Pasmerkiame dabartinę prekybą, kuri savo apga-
vystėmis, veidmainiavimais ir gauja įvairių dykaduonių, negami-
nančių jokio turto žmonijai, neša pelną vien tik sanjalei kapitalis-
tų. Prekyba šiandien iššaukia iš žmogaus pirmpradinius žvėriš-
kus jausmus, kad tik daugiau turto įgyti. Prekyba šiandien stato
pirmoje vietoje saumylystę, godumą, šykštumą ir apgaulinėjimą.
Prekyba skelbia karę visur. Karė! ant sausžemio ir jurės kanuo-
lėmis, šautuvais, bagnetais, peklos mašinomis ir visais kitais
žmogui gyvastį atimančiais pabūklais. Karę veda dirbtuvėse, fa-
brikose, ūkėse, raštynčiose, kasyklėse ir visur, kur tik galima.
Šis surėdymas pastato klesą prieš klesą, žmogų prieš žmogų.

Kapitalizmas žudo drąsą ir dvasią vyrų ir moterų; žudo jų
protą. Aprubežiuoja, sugadina, kvailina apšvietą ir mokslą. Ka-

pitalizmas apkrauna žmonių niekinga bevilties nežinyste. Ka-
pitalizmas pripildo žmonių mintis akiai kvailinančia tamsybe,
kad jokia, apart viršgamtiškos, ten — danguje, pajiegos, negali
pagelbėti žmonių žiauriam padėjimui. Pasmerkiame jį, taip. Pa-
smerkiame kapitalizmą, kuris pildo mūsų namus rūpesčiais ir aša-
romis, širdgėlomis ir nusiminimu, bedarbe ir nešvarumu. Pasmer-
kiame šį surėdymą, kuris atima iš mūsų visą linksmybę, draugiš-
kumą, ryliuojančius juokus ir pagalias švenčiausią ir augščiausią
žmogaus stygą — sveiką meilę.

Pasmerkiame šį surėdymą, kuris atima milijonams darbininkų
sveiką rūpinimąsi savais reikalais, bet paverčia juos įrankiu, pri-
verčiančiu kovoti kiekvienam su kiekvienu, kaip barbarams
priešistoriškuose laikuose, dėl įgijimo maisto. Pasmerkiame da-
bartinį surėdymą, kuris šiandien prikimša kalėjimus, prieglaudas
ir darbo namus, hotelius ir apgaulinėjimo urvus, biržas ir bankas,
gatvių užkampius ir nelaiku mirštančiais lavonais kapines.

Pasmerkiame kapitalizmą, kuris šiandien po priedanga veid-
mainiškos maskos humaniškumo ir stengimosi ištobulinti protą bei
pagerinti visos žmonijos būvį, puldo žmonių fiziškai, protiškai ir
moraliai, nuversdamas visą kaltę ant žmogaus, buk tai žmogus
«nuo gamtos» tokis blogas.

Pasmerkiame šį surėdymą, kuris žudo ir kaunkina tikrus žmo-
nijos gelbėtojus ir garbina žmonijos išnaudotojus-pavergėjus bei
išgamas. Pasmerkiame jį dėlei to, kad jis užslopina žmonių širdį
se besiplėtojančią kiltą mintį, kuri nori ištikro tarnauti tikrai Lai-
svei, Brolystei, Lygybei ir Teisybei.

Pasmerkiame šį surėdymą, kuriame milijonai nesuaugusių ir
apšvietos spindulių nemačiusių kudikių dirba dirbtuvėse, krautu-
vėse ir pagalias kasyklėse. Pasmerkiame šį surėdymą, kuris rūpi-
nasi tik tai apie pavertimą kudikių į tam-tikrus dvasiškus ubagus,
kurie negalėtų nieko protauti, bet vien tik apkvaisinti patrijotiz-
mu akiai tarnautų kapitalizmui.

Pasmerkiame šį surėdymą, kuris prakeikia darbininkų sui-
pratimą ir stengiasi visą judėjimą paversti į nieką nereikiantį.
Pasmerkiame ir prakeikiame šį surėdymą, kuriame vos keliatas
ypatų sugrobė į savo rankas visus išdirbystės įrankius ir gamtos
turtus, ir konfiskuoja viską, ką tik darbininkai pagamina. Pas-
merkiame jį, nes męs darbininkai geidžiame Lygybės. Pasmerkia-
me jį todėl, kad *negalime jį nepasmerkti*, matant visas tas neteisy-
bes. Pasmerkiame kapitalistiškąjį surėdymą ir prisiekiame jį iš-
giauti visose jo formose, nes jis negali suteikti žmonijai *nieko*, ne
žūrint ar tai jis viešpatauja po priedanga: kunigaikščių ar kara-
lių, kaizerių ar carų, imperatorių ar prezidentų, plutokratijos ar
oligarchijos, arba, pagalias buržuaziškosios «demokratijos». Pa-
smerkiame šį surėdymą, kuriame einant nuo arktiško iki antark-
tiškam žemgaliui, visur viešpatauja išnaudojimas; visur klesinio
susipratimo skleidėjai kemšami į kalėjimus, kankinami ir žudomi;
visur randasi policija ir kariumenė, apšarvota su baisiausiais gink-
lais, po priedanga užlaikymo «lygsvarybės» ir «santaikos» tarpe
viešpatysčių, parengta išžudyti susipratusių darbininkų.

Pasmerkiame šį surėdymą, kuris skelbia teisybę, bet palaiko
neteisybę, skelbia laisvę, bet palaiko klesų valdžią, skelbia lygybę,
bet liepia klausyti ir guodoti žmones, kurie turi daug žemės; daug
pinigų, kurie yra savininkais geležinkelių, fabriku, kasyklių arba
užima garbingus urėdus šalyje. Pasmerkiame šį surėdymą, kuris
nepripažįsta darbininkams, kad jie yra viso turto sutvėrėjai; kad
kiekviešas ūkininkas, dirbdamas ant kvepliošios dirvos pavasa-
ryje, vasaroje ir rudenį turtingiausiais aromatais, prisideda savo
dalią padidinime viso pasaulio turto; kad visokios rūšies darbinin-
kai yra taja galybe, kuri priverčia sukti visus fabriku ratus,
bėgti traukinius, plaukti garlaivius, lekioti orlaivius, dirbti vieli-
nius ir bevielinius telegrafo bei telefono aparatus; kad darbininkai
yra tie, kurie pagamina dimnas ir stebinančias statujas ir paveiks-

lus; kad jie pagamina žmonijai visokius raštus ir knygas; kad jie yra tais, kurie pripildo pasaulį garbe, linksmybe, meile ir teisybe.

Pasmerkiamie šį surėdymą ir prisiekiame vesti kovą prieš jį, kovą, kurioje pergalė turi būt mūsų. Prisiekiame kovoti, nežūrint kiek mums aukų reikės nustoti, bile tik greičiau sugriauti šį surėdymą, išnaikinant visas nedorybes ir sutverti surėdymą, kuriame kiekvienas žmogus, kaip tikras gamtos sūnus, galėtų sakyti lygiai su visais: tai *mano* oras, *mano* saulės šviesa, *mano* žemė, ir — naudoties *tiesa darbo ir savo darbo vaisiais* dėl žmoniško gyvenimo, o tą mes igysime, nežūrint vėlai ar anksti; ramiu balsavimo būdu, ar kanuolėms griūnant, kardams ir bagnetams blizgant ir kraujui upeliais sriovenant, bet syki ir ant visados pergalė bus mūsų ir tada ant rūkstančių griuvusių senojo neteisingo surėdymo pastatysime naują surėdymą.

To paskutinio mušio vardas — *Socijališkoji Revoliucija*, o naujojo surėdymo — *Socijalizmas*.

L. F. d' M. R.

Kaslink sąjungiečių naturalizavimo.

Labai nudžiogau užtėmijęs straipsnelį «Kovos» N. 38, drg. A. P. po antgalviu: «Svarbią klaidą esame padarę, stengkimės ją atitaisyti». Kur kalbama linkui sąjungiečių naturalizavimo. Nors jau šis klausimas per «Kovą» nesykį buvo mėgintas pajudinti, bet dėl ko nežinia, kad mus neužinteresavo, ir kaip kuopos, taip lygiai ir pavieniai atydos neatkreipė rodos, kad mūsų ir nė kiek neinteresuoja šios šalies politiškas judėjimas?..

Mat mes sąjungiečiai daugiausiai mokame tik verkti, o ne veikti. Kiek mes laiko ir energijos išsekvojame tankiausiai pešdamiesi už tuščią maišą; už nuomonių įvairumą. Ir galiaus prisiziūrėjus iš šalies į S-čių veikimą, pradeda mintis skverbtis į pakaušį, kad mes žengiamo tuluose, draugijiniuose klausimuose kaip vėžiai atgal — o ne pirmyn...

Prieš kiekvienių rinkimus ar tai visos šalies, ar miestų, ar valstijos viršininkų, tulos kuopos rengia prakalbas, su mieriū paaškinti žmonėms, šunybes ir bjauriausias šeimininkavimus nusigyvenusių partijų, kaip tai: republikonų ir demokratų, ant prakalbų nuo estrados kalbėtojai išrodinėja ant kiek milijonų dalerių šalis yra apvėgiama kasmet, per blogą gospadoriavimą; ir kaip darbininkų klesa yra išnaudojama ir lieka be teisių. Kada užaina sunkesni laikai ar darbininkai sustraikuoja dėl pagerinimo gyvenimo sąlygų, nuo išrinktųjų aplaikoma, vietoj tvarkos — dezorganizaciją, vietoj duonos, šviną. Ir nurodoma, kad atiduoti savąjį ginklą, gelbstant save ir kitus nuo išnaudojimo alginės vergijos, t. y. balsuot už darbininkų partiją, už Socijalistų Partiją.

Bet, kaip tik ant nelaimės, minėtose prakalbose kaip ir nebuva balsuotojų piktadarystė išrodinėta, žmonės sujudinti, rodos, kad turėtų ginklą—balsą, prisiartinus rinkimų dienai visi viesulos smarkumu nuverstų, senąjį šeimininkimą ir išrinktų iš darbininkų savus žmones, t. y. socijalistus, urėdinkais. Bet o dėja!... Nors mes lietuviai socijalistai, kaip tuli sako: «mažai ką reiškiam», bet du tukstai čiai balsų už Soc. Part., reiškia du tukstančių adatų smigių į doleriais nusipenėjusį kapitalo kuną — reškia gana daug; bet šiandien mes mažai kas balsavimo dienoje adatomis smaigome...

Nes ir mūsų prakalbininkai, agitatoriai, šiandien yra didesnė pusė ne ukėšai šios šalies: nors žmonėms nurodinėja Soc. Part. ir kviečia balsuot, bet patys nežiuri, kad kitas jau šioje šalyje išgyvenęs viršaus 8-9 metus, bet ne ukėšai. Gaila! Bet tai apsileidimas.

Mano nuomone yra, kad kuopų viršininkai, tik butų šiek-tiek veiklesni tame, kad pasistengtų gauti aplikacijas (naturalizacijos) kas gana lengva, kuopų susirinkimuose išpildę blankas ant reikalaujamų klausimų atsakymais, nueitų išpildyta blanka ar į City Hall, kur yra išduodamos popieros, tik vieną dolerį užmokant, pirmos popieros gana lengva gauti, nieko nera klausinėjama, apart kad reik tik savo ranka pasirašyti, o už poros metų, po pirmų gavimo, tik galima gauti pilnas; jau čia kur—kas sunkiau, nes reik atsakinėti ant tų klausimų

Butų geistina, kad sąjungiečiai tankiaus, šį bei tą rašinėti į «Kovą», linkui išgavimo ukėšikų popierių, mat mumis jei kas prisispyręs vis ragina, tai gerai, o jei ne, tai tuoj pamirštam ir vėl kit ką naują galvot.

Linkui P. minėtų «politiškųjų ukėšų klubių», sakoma... «kurių dauguma, jei nevisi buvo ir yra darbininkų išnaudotojų paperkami». Nevisai sutinku, nes kiek žinoma, tarpe Amerikos lietuvių, politiškieji klubai daugiausiai neprigulmingi nė jokiai partijai: o jei jie balsus atiduoda už demokratų ar republikonų partijas, tai aš greičiau sakysiu, kad mūsų kaltė, nes mes nenorim ar nemokam, prie jų prieiti. Mes naudojames prie mažiau protaujančių žmonių gana žiauriu veikimu, užgauname greit jausmus ir vaikomės žmones nuo savęs, vietoj patraukti savo pusėn.

Bet, ar šiaip, ar taip, daugiau veikim, o mažiau barkimės draugai

Varguolis.

Kaip mes spausdinome Vyburgo Atsišaukima.

[Iš Atėiminimų]

Pirmas telegramas apie išvaikymą Dumos užtiko mane pietinėj Rusijoje, mieste Kišineve (vietovėj Kruševanovo), pragarsėjusiam savo pagromais 1903 metuose.

Po nekuro laiko organizacija «Bunde», kurioj aš tada veikiau, aplaikė nuo centralinio Komiteto egzempliorį Vyburgo atsišaukimo su pasiulijimu atspausdint ir kaip galima daugiausiai išplatinti.

Organizacijos spauštuvė buvo tokiam padėjme, kad pasirodė negalima atspausdinti joje atsišaukimo. Tada atsikreipėme prie vieno organizacijos nario, raidžių rinkėjo, kuris tankiai eidavo į sutartį su savo darblaviu ir pastarasis už didelius pinigų spausdino atsišaukimus (proklamacijas)

Zec-ris apreiskė, kad ir socijalrevoliucionieriai norėjo spausdinti Vyburgo atsišaukimą, bet savininkas už jokių pinigų nesutinka. Dalykas tame, kad visoj Rusijoje soc.jal-demokratiai ir socijalrevoliucionieriai pradėjo užgriebt privatūs kas spauštaves ir spausdinti Vyburgo atsišaukimus, o pertai

liandien yra di-
ėms nurodinėja
i, kad kitas jau
ne ukėsi. Gai-

ininkai, tik butų
gauti aplikacijas
rinkimuose išpil-
ymais, nueitų su-
uodamos popieros,
gana lengva gau-
eik tik savo ranka
io, tik galima gau-
reik atsakinėti ant

ciaus, šį bei tą raš-
į popierių, mat mu-
ai, o jei ne, tai tuoj

į kliubai», sakoma...
arbininkų išnaudoto-
: žinoma, tarpe Ame-
iausiai neprigulmingi
roda už demokratų m-
kysiu, kad mūsų kal-
jų prieiti. Męs nau-
onių gana žiaurių ve-
ikomės žmones nuo m-

reikim, o mažiau bei-

Varguoliai.

me Vyburgo na.

(L. Alksnis)

ymą Dumos užtiko m-
(vietovėj Kruševan-
03 metuose.

ja «Bundo», kurioj d-
Komiteto egzemplior-
atspausdint ir kaip p-

tokiam padėjme, k-
šaukimo. Tada atlie-
, raidžių rinkėjo, kno-
bdaviu ir pastaraisi m-
us (proklamacijas).
ocialrevoliucionierius
. bet savininkas už j-
e, kad visoj Rusijoj m-
riai pradėjo užgriebt p-
yburgo atsišaukimus,

policija atkreipė ypatingą atydą į spaustuves. Nuo visų sa-
vininkų paėmė parašus, kad jie jokiū būdu nespauzdys Vy-
burgo atsišaukimo, priegtam perspėjo, kad ir užgriebus revo-
liucionieriams spaustuvę, savininkas neišsigelbės nuo atsako-
mybės. Dėl didesnio nuraminimo valdžios, prie kiekvienos
spaustuvės, ant gatvės, tapo pastatytas miestsargis (gorodo-
vikas), kuris žiurėjo į «abi».

Pastatytas miestsargis saugot spaustuvę progresyviško
laikraščio «Bessarabijos Gyvenimas» («Bessarbskaja Žizn»), lei-
džiamo Kišineve, užtėmijo, kad visas buriys jaunų vyrų įėjo
į spaustuvę. Tai buvo laikraščio zeceriai, kurie po pietų at-
ėjo dirbti, ir jis pildydamas savo pareigas, tuojaus telefonu
davė žinią kam reikia.

Momentališkai atbėgo raiti sargybiniai, policija ir žanda-
rai atvažiavo su vežėjais, atvažiavo ir pats policmeisteris. Vis-
sas kvartalas buvo apsuptas. Sargybiniai pasiėmė į rankas
šautuvus, policija ir žandarai su revolveriais rankose artinosi
prie spaustuvės durų. Kada jie antgalo išdrįso įeiti, tai iš-
siaiškino «nemalonus» apsirikimas.

Prie tokių sąlygų, nė viena iš spaustuvių nesutiko at-
spausdinti mums atsišaukimus ir męs nežinojom, ką daryt.
Bet vienas zeceris pasiulė mums užgriebt spaustuvę, kurioje
jis dirbo. Jis davė jos plenus ir išaiškino bendras sąlygas ir
budą užpuolimo. Organizacija sutiko ir išrinko iš kovos bu-
rio 8 ypatas. Padarė susinešimus su socialdemokratais, kurie
prisiuntė 2 žmones.

Aptariant pleną užpuolimo išsiaiškino, kad spaustuvėje
užtenka 5 žmonių, dėlto, kad zecerius sergėt neprisieis. Bet
dėlto, kad tas nesimestų savininkui į akis, nutarė pasiųsti 7
žmones, kitus sustatė ant gatvės.

Paskyrėm dieną užpuolimo ir laiką 10 valandą ryte. 9
valandoj sutarėm susirinkti visiems dalyvaujantiems užpuo-
lime.

Paskirtoj dienoj į spaustuvės kontorą aš su kitu įėjova,
ir pradėjome užsakinėti korteles, tartis laukdami pasirodant
kitų kieme. Už kelių minutų pasirodė vienas draugas ir prane-
šė, kad visi ant vietų.

Męs perstojom tartis, išsiėmę revolverius, apreiškėm,
kad vardu Kišinevo organizacijų Bundo ir socialdemokratų
užgiebiam spaustuvę ir spausdinam Vyburgo atsišaukimus.
Pasiulėme užveizdai nespriešinti, dėlto kad tas nepagelbės.

Jis išsiziėjo ir pabalo. Męs jam paaiškinome, kad jo
darbui nekludysime ir įdėjome revolverius atgal į kišenių,
laikydami rankas paručtas.

Draugas atsisėdo prie muro nenuleisdamas akių nuo te-
lefono, kuris stovėjo ant stalo.

Aš įėjau į spaustuvę. Vienas stovėjo prie mašimos su
brauningu rankoje, kitas prie lango. Aš atsikreipiau prie
spaudėjų (press feeders) ir trumpuose žodžiuose paaiški-
nau svarbumą atspausdinimo atsišaukimo, ant atsakymo jie
tik nusišypojo. Aš pasiuliau draugams paslėpti revolverius
į kišenių, bet but pasirengusiems.

Po to, perėjau į statymo skyrių. Musų zeceris susitiko
mane linksmu nusišypojuimu. Jis su kitais labai skubino.

Pas langus stovėjo draugai su ginklais kišeniuose. Jie mer-
kėsi akimis su musų zeceriu.

Tame laike įėjo užveizda į statymo skyrių ir meldė ma-
nęs pavelyt pašaukt jam savininką. Aš paprėšiau jį nueiti
atgal į kontorą. Kada jis išėjo aš paklausiau zecerio, ar pa-
velyt jam tai?

Zeceris pasakė, kad tai neprošalį ir parodė man kokį tai
vaiką pasiųsti. Tai buvo gražus, vikrus vaikas, 14—15 me-
tų. Aš pašaukiau jį į kontorą ir pasiuliau užveizdai pasiųsti
jį pas savininką. Užveizda pasakė jam:

— Eik pas jį ir pasakyk, kad tuojaus jis ateitų į spaus-
tuvę. Vaikas išėjo. Po nekuriu laiku jis sugrįžo ir pae-
kė, kad savininkas tuojaus ateis.

Atėjo savininkas. Jis pabalo, kuomet patyrė kame da-
lykas, bet nieko nepasakė.

Du statymai atsišaukimo buvo gatavi ir juos atidavė
spausdinti. Už 3 valandų buvo gatava 5 tukstančiai egzemp-
liorių. Mumis neužteko popieros, kurią męs su savim atsine-
šėm. Męs paėmėm iš spaustuvės, užmokėję už ją pagal sa-
vininko apskaitliavimą vieną rublį. Greitai užpakavę lape-
lius, pradėjome po 2 apleist spaustuvę. Iš kontoros išėjome
paskutiniaus męs, pasiėmę su savimi vaiką, kuris pašaukė sa-
vininką. Praėję kelis kvartalus, męs atėmėm iš jo pakelius
ir norėjom duot jam ant arbatos, jis išsiseidė ir pasakė, kad
«nuo organizacijų jis nenori imti ant arbatos».

Ant rytojaus zeceris mums pasakojo, kad kaip tik męs
išėjome, tuoj atėjo policija. Ji matomai nieko nežinojo. Sa-
vininkas bijojo pasakyt, kad nepakliūtų į teismą.

— Kada užėjo policija, — juokdamasis pasakojo zeceris—
statymas gulėjo dar ant gelių. Aš išmėčiau jį jos akįse. Po
licija nieko nesuprato.

Bet atsilankymas policijos buvo jau vėlus.

Vertė, K. J. Valys.

Draugai neklaidžiokime.

Lietuvoje siaučia smarki reakcija ir persekioja kiekvieną
prakilnesnį žingsnį, o ypatingai darbininkišką. Darbininkų
ir mažazemių padėjimas Lietuvoje yra apverktinas. Kova
1906 metų smarkiai virusi už ekonomišką gyvenimo sąly-
gas, tapo reakcijos nuslopinta. Ponai kapitalistai pasisten-
gė atimti ir tuos trupinėlius, kurie buvo iškovoti, ir dar sun-
kiau suvaržyti be to jau sunkų darbininkų padėjimą.

Nuo 1906 ligi 1908 metų, vis dar tai šian, tai ten buvo
pakilus kova už geresnį buvį, bet reakcijai galutinai įleidus
savo nagus, tas viskas turėjo sustoti, ir Lietuvos vargingas
proletarijatas turėjo užsiganėdinti savo tamsiu ir skaudžiu gy-
venimu. Ir turi proletarai toliaus nešti tą vergijos jungą, iš
niekur jokio šviesos spindulio nesulaukdami. Dar einant
«N. G.» ir «Sk» ir «Žarjajai», visi linksmi tēmijo į jų žodžius
ir laukė nors kiek pasigerinant jų vargingam gyvenimui. Ma-
tė, kad jų reikalais dar šis-tas rupinasi ir rodo jiems kelią,
kuriuom žingiant galima butų išsiliuosuoti iš taip sunkaus pa-
dėjimo. Reakcijai užslopinus socialdemokratų laikraštį ir
sugrudus į kalėjimus geriausius, darbščiausius draugus, panai-

kinu visokį «legališką» darbą. Jokia darbininkų draugija apart klerikalškos, negali gyvuoti ir jokis «legališkas» darbas yra negalimas. Su legališku darbu nieko negalima nuveikti, tik greičiau į kalėjimą pakliuti, negu su nelegališku, o pakliuvus į žandarmerijos nagus, vis viena ar už «legališką» darbą, ar ne, vistiek jie tave kaltys už prigulėjimą prie partijos.

Ir leidimas dabartinio Lietuvos Soc. Dem. partijos «legališko» laikraščio, yra negalimas. Jeigu leisti «legališką» laikraštį, tai vis tiek, kaip atsisakyti nuo socialdemokratiškų principų arba tarti žodį be pabaigos. Su «legališku» laikraščiu negalima atakoti jokiems mums statomiems mūsų priešų užmėtinėjimas — tai viena, o antra: apie darbininkų klesą nė žodžio, o jeigu ten bus darbininkų reikalai minima, tai laikraštis bus konfiskuojamas, o jo leidėjai kalėjimu ir Sibyrų baudžiami; o trečia: «legališkas» laikraštis vis tiek negalės pasiekti plačiųjų darbininkų minių, kaip ir «nelegališkas». O jeigu atsisakyti nuo darbininkų klesos, tai ir negalima vadintis socialdemokratu, nes dėl mūsų nėra kitikos dirvos, kaip tik proletarijatas. Užsiimti dabar kultūros darbu, užmerkti akis ir užsikimšti ausis nuo tų, kurių apginėjais esame, yra tai darbas priešingas partijos interuacionaliniam programai ir negali vadintis socialdemokratišku. Nors partija per savo paskutinį susižiavimą, nutarė veikti «legališkai» ir ne, bet gyvenimas ką kitą parodo ir mes turime taikintis prie gyvenimo sąlygų.

Dabartiniam Lietuvos padėjime mums «legališkai» veikti negalima ir turime veikti «nelegališkai». Turime leisti «nelegališką» laikraštį užsienyje, nežiurint ant to, kad pergabenimo sąlygos būtų ir blogiausios. Vienas «nelegališkas» lapelis, sujudina smarkiau darbininko dvasią, negu «legališkas» laikraštis tylėdamas. Gavęs darbininkas ant mėnesio — nors vieną numerį laikraščio «nelegališko», daugiau pakils dvasioje, negu nuo «legališko» savaitinio, kadangi jis tenai ras visus savo uždavinius ir reikalus. Mes turime leisti teoretiską laikraštį su pritaikymu prie dabartinio Lietuvos darbininkų padėjimo. Draugų ir veikėjų atsiras, tik reikia pradėti darbą, nereikia pulti dvasioje, žariant, kad nebus kam veikti ir platinti.

Praplatinti bus kam, kaip ir pirmiau. Taigi buskim, draugai, iš miego, o vaisių savo darbo tuoj sulauksime. Vėsupirmu reikia padaryti susirinkimas ten, kur dar kuopos neišior, ir sušaukti partijos konferenciją, apsvarstymui pradžios darbo.

Taigi draugai, atsibuskim iš letargiško miego, nepaisant, jog natis dar tamsi.

P. Proletaras.

MIRTIES VALSTIJOJ.

Pagal J. Liesnoją, pateike — Barabošius.

Žmogus badavo ilgą laiką, bet kada perstojo badauti. Jis štai ką papasakojo:

Man dabar jau 30 metų, bet gyventi aš pradėjau nuo 22 metų. Aš sakau: gyventi, nes nuo to laiko pradėjau pažinti

gyvenimą. Aštuonis metus dirbau metalo pabrinkoj, kur dirbo 10,000 dardininkų. Paskutiniu laiku dirbdavom gelžkelių rėles ir dirbdavome skubinai, pagamindavome daug. nes bijojome, kad neatleistų nuo darbo; mes darbininkai paauskavome netik savo fiziškas spēkas, bet ir protą — nors pagaminimo procese buvo mažai reikalingas, vienok pavargo. Ant galo sumažėjo darbas ir pabrinkos administracija pranešė, kad dėl stokos darbo, paluosuoja dalį darbininkų.

Ah... — kokia buvo tada diena!

Keturi tukstančiai darbo žmonių, su puslėtomis rankomis ir išblyškusiais veidais, tarsi apmirę; visoj minioj nebuvo nė vieno, ant kurio veido nebutų buvę nusiminimo ir rūpesčių atspindžių. Visi stovėjo nuleidę galvas. Rodėsi, kad prieš mus atsivėrė juoda bedugnė ir greit nuskęsime baisioj, neapsakomoj gilumoj. Seni darbininkai ir darbininkės, kurie buvo dirbę visą savo amžių pabrinkoj — keistai judino pabalusias lūpas ir iš suvargusių akių byrėjo karčios ašaros. Išeinant per pabrinkos vartus visi sudrebėjo, tarsi kanuoles pamatę.

Aš pažvelgiau į minią... Pagalvojau. Ant galvos plaukai atsistojo ir šiurpuliai perbėgo per kuną. Tas galingai sujudino mano jausmus, užmiršau viską ir atsistojęs prieš tą pažemintą ir niekinamą minią, pratariau šiais žodžiais:

— Tėvai ir motinos! Vyrai ir moteris! BroLIAI ir seseris! Ar jūs suprantate, ką reiškia atleidimas nuo darbo?

Visi tylėjo.

— Tai supraskit gi! — tęsiau aš — Jūs per daug pridribote prekių; savo rankomis pastatėte pabrinkantui puikiausius rumus, išpuošėte juos ir dabar esate bereikalingi. Tą, ką jūs dar galėtumėte pagaminti, pabrinkantas nebegalį parduoti, nes užstojo krizis. Pabrinkantui krizis galvos nelaužo — jis turtingas. Bet jums reikia nusiraminti ir mirti be pasipriešinimo... Dėlei ko verkiti? Kapitalas yra per daug šaltas, neatjaučiantis ir tuom labiau negailestingas...

Nekurie pažvelgė į mane su nusistebejimu, kiti su išgąščiu, kiti su vilčia, o kiti su keistu ir neapykanta. Aš dar norėjau kalbėti, bet... mane pagavo, sužeidė galvą, veidą ir pusgyvį nuvedė į kalėjimą.

Vos tik užsivėrė storos kalėjimo durys — aš atsisdau ant geležinio suoloelio, kuris buvo prirakintas prie sienos ir lyg sumišimo apimtas sėdėjau. Vėliaus pamačiau, kad prie kalėjimo durų mažos, apvalios skylutės prisiartinio sargas; išgirdau kaž-ką barškinant į sieną, bet aš lyg sustingęs sėdėjau. Bet kaip atsigavau, pradėjau nerimauti. Kalėjimas man išrodė bausis ir beprotiškas.

Už ką? Kuomi aš esu prasizengęs? Tiktai praleidęs tris mėnesius dažinojau, kad mane kalina už agitaciją, kurios tikslas buvęs sugriauti viršpataujančių draugijos tvarką. Teisingai sakant; aš nesupratau apkaltinimo prasmės: buvau permažai apsišvietęs. Bet išgyvenęs aštuonis mėnesius, jaučiausi kitaip; apsipratau su kalėjimo gyvenimu ir biskutį pradėjo lyg patikti.

Budamas laisvas, buvau girdėjęs, kad maištadarius karia ir mintis apie kartuves mane kankindavo. Naktimis tankiai matydavau visokių šmėklų judėjimus, kurių kiekvieno

je kalėjimo kameroj neapsakomai daug, kurios lyg nematomi draugai aplanko kalinius, aš skaitydavau vaikščiojančio sargų žingsnius. Bet kada aptildavo ir prie durų skylutės pama tydavau sargo akis, aš sudrebėdavau, nežinau kodėl, bet su drebėdavau. Vienok greit ir tas nepatogumas pranyko. Sykį pasivaikštinėjant, draugai paaiškino, kad pagal to įstatymo punkto, pagal kurio buvau apkaltintas, didžiausia bausmė yra katonga. Aš linksmas sugrįžau į savo kamerą ir vaikštinėdamas patyliai švilpavau Marselietę.

Mirties šmekla dingo iš mano kameros. Dienos paprastai slinko ir aš galėjau užsiimti skaitymu. Ant galo prisiartinio teismo diena. Nuteisė mane ant viso amžiaus ištremti Sibyran ir nuvarė į kaimą Turuchano šalyj. Už kelių sa vaičių aš persitikrinau, kad ten gyventi daug blogiau, negu kalėjime ir nepaisant į tai, kad gelžkelis buvo labai toli, aš išbėgau. Bėgimas tęsėsi šešis mėnesius. Suvargęs ir alkanas, sugrįžau į savo gimtinės miestelį, bet ant ilgesnio laiko pasilikti negalėjau, nes slaptai gyvenat, galėjo iš naujo areštuoti.

Už kelių dienų gavau svetimą pasportą ir nuvažiauvau į vieną didelį miestą.

Dabar jau penkti metai, kaip čia gyvenau ir penkti metai badauju. Darbo nėra. Kai-kada pasitaiko gauti darbą, bet greit dėl visokių priežasčių ir vėl paliuosuoja. Rodosi, kad mane nelaimių dievas persekioja. Tankiai įlenda į mano širdį nudingas kirminas ir kremta ją, ... labai kremta... Galvoj tik viena mintis: ji mane labai baugina. Nors kaip badauju jau penkti metai, vienok gyvenau ant žemės ir jaučiu vėjalio putimą, džiaugiuosi iš gražaus žvaigždelių mirgėjimo, iš saulės užtekėjimo ir nusileidimo, iš naujos dienos aušimo, iš vakinės tylos ir ramumo. Kaip gi man persiskirt su ta žeme, kurią aš myliu labiau, negu save?

Jau trečia diena neesu nieko valgęs.

Iki šičlei, nors duonos gaudavau nuo geradaringos tarnaitės, bet dabar ji serga. Už kambarį esu skolingas tris rublius ir delei to man nesmagu: šeiminingė skersuoja ir žada išvaryti, jeigu tuojaus neužmokėsiu. Gaila šeiminingės ir gėda pačiam. Abelnas mano padėjimas yra nepanešamas ir organizmas kasdien eina silpnyn. Galva svaigsta. Akįse vaidinasi visokių dažu juostos, tai raudonos, tai žalios, tai pilkos; jos plėtojasi, pakyla, nuslenka žemyn ir vėl iš naujo kyla. Tada pradeda svyruoti kojos ir aš parvirstu ant lovos...

Keletą dienų atgal, anksti rytą aš stovėjau prie lango ir žiūrėdamas į kieme padėtą išmatų dėžę, mačiau tikrą didmiesčio paveikslą. Bailingai ir pamežli priėjo prie išmatų dėžės du berniukai ir mergaitė. Berniukai įlindo į dėžę ir pradėjo iš jos mesti laukan visokius vaisius, šaknis ir kitokias išmatas. Mergaitė pasiimdama valgė kaip alkanas žveris, užmiršdama ir purvus nuvalyti. Po to surinko išmatas, pašaukė berniukus ir prisidėję kišenius išbėgo. Aš pamąščiau, ar nebutų gerai ir man pamėginti. Kas tame blogo? Buvo laikas, kada ir aš maitinausi išmatomis. Kada mus varė etaju, buvome apsistoję viename miestelyje. Iš viso buvome 10 ypatų; mus suvarė į mažą tamsų kambarį ir reikėjo gulėti ant

grindų. Kampe dvokė «paraška». Per senas lubas ir grindis bėginejo visoki gyviai. Du sykiu per dieną mums duodavo kvietinės košės su džiovytomis žuvimis, košė buvo skysta ir biskutį dvokė. Bet kaip iš pirmo šyk paėmęs šaukštą pamašiau, jieškodamas kruopų. — Iškilto geltoni kirminai. Sonku duvo ir ilgai kankinausi pakolei pripratau.

— Ah, drauge! — sakydavo kriminalistai, — kogi bijai, ne tave kirminai valgys, bet tu juos. Persistatyk, kad esi puikiame viešbutyje, o ne kalėjime ir daug smagiau bus.

Palengvėle pripratau ir vėliau tankiai nusijuokdavau... Ir kodėl gi nepamėginti iš tos išmatų dėžės?...

Kalba, kad greit bus galima gauti darbą. Bet ar aš sulauksiu?

(T. B)

Sonetas.

Šilta naktelė, vėjalis snaudžia,
Augštai mėnulis debesius nardo,
Gamtą burvystės metmenus audžia,
Rasa gyvybe žemelę girdo.
Nakties ramybėj du karvelėliai
Vienas prie kito susėdė,
Žiūri kaip slanko tie debesėliai,
Kaip puikiai gamtą dievai surėdė.

Nors mintis skriejo svietan svajonių,
Bet širdis jautė kitos plakimą,
Aplinkui matė dangišką rojų,
Girdėjo tikrai meilės šnibždimą.
Dangus ir žemė, mėnuo, žvaigždelės,
Ir jiedu sykiu vienos esybės,
Dalele buvo gamtos gyvybės.

Šmitkė.

LAISKAI Į REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA:—

Meldžiu išaiškinti šį klausimą: Dėlko Tautiečiai neapkenčia Socijalistų?

Kadangi mūsų kuopa parengė prakalbas, ir tarp kitų kalbėtojų buvo užkvietusi tulą tautietį J. L. bet šis atsakė: negalį prubuti, nes neturįs laiko. Tečiaus kiek man teko patirti, jis paprastai duoda panašius atsakymus ant užkvietimų į socijalistų susirinkimus. Reiškia, kad tautiečiai neapkenčia socijalistų; nėra stebėtina, kad kunigija neapkenčia socijalistų, mat kunigai bijo, kad žmonės neapsšviestų, nes žmonių apšvieta, jiems yra skaudus smugis. Bet gi tautiečiai, kurių, man regis, pažvalgos mažai skiriasi nuo socijalistų, ir jie išdrįsta drabstyti purvais ant tų, kurie pasišventę darbutes žmonijos labui. Tad meldžiu išaiškinti:

a) Dėlko tautiečiai neapkenčia socijalistų? b) Ant kokių principų remiasi programa SLA. ir c) Kokias reformas jie mano įvykdyti ateityje?

Kadangi aš nepriguliu prie LSA. tai man nėra aišku jų programa.

Iškauskas.

Neapkerčia socialistų tik tie žmonės, kurie nori išnaudoti, suktybėmis ir skriaudomis kitų smagiai gyventi. Kadangi socialistai nurodo išnaudojimus, apiplėšimus ir skriaudžiamoms minioms bjaurias niekšystes kapitalistiško surėdymo palaikytojų, tie tik, kurie tokio surėdymo geidžia—neapkerčia socialistų už naikinimą bjaurus surėdymo. Kuo yra socialistų priešai, jie patys pasako. Tokių žmonių turime ir tarpe mūsų «tautiečių», bet anaipol jie negali vadintis tėvynės mylėtojais, vien tik dangstosi tėvynės meilės skraiste. Tikras tėvynės mylėtojas, pavyzdžiui paėmus, kad ir Dr. J. Šliupą, ar jis socialistus niekina? Jeigu jis savo nuomone nepilnai su socialistais sutinka, išreiškia savo pažvalgas taip, kaip jam rodosi, bet nepasmerkia socializmo, kadangi tai yra mokslas, kurio jokie šovinizmai ir niekinimai nuo plėtojimosi sulaikyti negali.

SLA. remiasi tais pačiais principais ką ir pašelpinės draugystės: išmoka mirusiems posmertinė ir renka centus «tautiškiems» reikalams, tai ir viskas. Refomas įvykdys tokias, kurių žmonės ir laikas reikalauja, o kurioms šiandien taip priešinasi mūsų pseudo tautiniukai.

Red.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA!

Meldžiu paaiškinti man šį klausimą, kuris man ir daugeliui kitų žmonių, nežinančių kaip mokslas jį išriša, yra neišrišamu:

Kokiu budu apsirėškia pas žmogų sapnai? Ar kraujas gal pranašauti laimę ar nelaimę. Nuo ko tas paeina, kad žmogus sapne viską taip mato ir daro, kaip kad tirybėj. Kaip jį tai žiuri mokslas?

Silpnadvasis.

Sapnai yra įspudžių atsikartojimas. Jeigu koks—nors apsirėškimas pajudino mintį, bet kiti apsiaučiantieji mus da lykai tuojuan tą mintį nustelbė ir neleido smegenims perstatyti mums mūsų mintis paliečusį paveikslą, tai miego laiku, kuomet mūsų organizmo mašinerija išpalengvo nusiramina, tad ta paliesta, bet greit nustelbta mintis, liuosas nuo kitų įspudžių smegenis pajudina ir perstato paveikslą, kurį atjaučiame savo sielos pajautimais.

Sapnai, taipgi paeina ir nuo telepatijos, t. y. nuo perėjimo minties vieno asmens į kito pajautas. Telepatijos mokslas stengiasi net išstobulinti persiuntinėjimą minčių (mishų) oro vibracijomis. Perėjimą mienties iš vieno į kitą žmogų, mes tankiai pastebim arba patįs atjaučiam. Tankiai girdime pasakojimus: «iš burnos man paėmiai žodį», reiškia, kad ką viens sumishijo, kits atjautęs ištarė. Taigi kiti sapnai tve riami telepatijos arba atjautimo to visko, ką kas—nors apie mus mishija, jeigu tik mes patįs tokiomis mintimis nepajudi nome smegeninių vėlų.

Trečios rūšies sapnai paeina nuo įstinkto prajautimo. Mokslas ištyręs, kad netik žmogus, bet net augmuo turi prajautimus gresiančio pavojaus. Tie prajautimai taip smarkiai pralekia, tarsi verčiamas knygos puslapis, kurio įtura žmogaus mintįs, užimtos rūpesčiais ir apsiaučiančiais dalykais,

nesuspėje perskaityti, bet tik nusiramimus smegenims, ypač laike miego tie prajautimai atsikartoja.

Yra taipgi sapnai, kuriuos pagimdo ir pats kraujo bėgijimas gįslose, žadindamas įvairias pajautas.

Taip maž—daug trumpai galima išaiškinti sapnų reiškima, bet paprasčiausiai sapnas yra įspudžio ar mūsų pajautų atsikartojimas ir neišmintinga būtų tikėti j kokią tai stebuklingumą sapno.

Red.

Rinkimu išlaidos

Lapkričio mėnesyje, kaip žinoma, atsibus visuotinas rinkimas atstovų į kongresą. Męs Amerikos darbininkai dar nė vieno savo atstovo Jungt. Valst. Kongrese neturime. Kad tą atsiekti, reikalingi yra agitacijai pinigai. Jų iš niekur męs negalime tikėtis, vien nuo išnaudojamų darbininkų, kurie milijonus sukrauja tiems, kurie ant jų viešpataudami leidžia visubjauriausiai išnaudoti ir patįs išnaudoja. Idant duoti suprasti darbininkams, kaip sunku yra socialistų kandidatams įsigauti į valdiškas vietas, kurias nusiperką mūsų išnaudotojai už mūsų sudėtuosius jiems pinigus, prisėsimė čia bent prezidentinių rinkimų senų partijų išlaidas, pagal oficijališkos atskaitos padavimą. Tos skaitlinės parodys mums, kad mums socialistams kovoti prieš savo priešus, milijonus išleidžiančius agitacijai už savo partijas, yra nelengva su tuščioms rankomis. Męs savo reikalavimų ir savo principų negalime išaiškinti plačioms minioms be pinigų pagelbos, nes čia reikalinga netik užlaikyt kalbėtojai, bet ir leisti literatūrą ir atsišaukimai. Štai yra išlaidos senų partijų, pradėdant nuo 1860 m. iki 1904 metų.

Republikonų kandidatai			Demokratų kandidatai		
Metai	Vardas	Išlaidos	Vardas	Išlaidos	
1860	Abraham Lincoln	100.00	Stephen A. Douglas	50.000	
1864	" "	125.000	George P. McClellan	50.000	
1868	U.S. Grant	150.000	Horatio Seymour	75.000	
1872	" "	250.000	Horace Greely	50.000	
1876	P.P. Hayes	950.000	Samuel J. Tilden	900.000	
1880	James A. Garfield	1.100.000	P.S. Hancock	355.000	
1884	James G. Blaine	1.300.000	Grover Cleveland	1.400.000	
1888	Ben. Harrison	1.350.000	" "	855.000	
1892	" "	1.850.000	" "	2.350.000	
1896	Wm McKinley	16.500.000	Wm. J. Bryan	675.000	
1900	" "	9.500.000	" "	425.000	
1904	Theod. Roosevelt	3.500.000	Alton B. Parker	1.250.000	

Draugai, jeigu męs galėjome sudėti tuos milijonus, idant išrinkti mūsų klesos priešus į valdininkus, paaukaukime iš tos savo apskabintos kapitalistų reikalams algos dar po skatikėlį kovai prieš tą netikusį surėdymą, kad padėti galą tam bjauriam išnaudojimui, kokiį turime kentėti mūsų klesos priešams viešpataujant. Laikas pradėti veikt ir triust savo naudai, o ne naudai mūsų priešų. Aukus Soc. Partijos kampanijos (kandidatų politiškos kovos) reikalams siųskite šiuo antrašu: Socialist National Headquarters, 180 Washington st., Chicago, Ill.

Draugiškai J. Mahlon Barnes, Nat'l Secr.

Daugiau atydos, konsekvencijos ir darbo.

Gal šio straipsnelio turinys tūliems draugams ir nepatiks, vienok turiu pasakyti tą, ką matau ir kaip dalykai ištikro yra.

Mat pas mumis Sąjungoje tuom tarpu dalykų tvarkymas ir vedimas maž daug pradeda eiti tobulyn ir geresnėmis vėžėmis bėgti, negu metai atgalios. Vienok toli gražu, pakolei visi dalykai pas

mus smegenims, ypač

ir pats kraujo bėgio-

as.
išskirti sapnų reiški-

dzio ar mūsų pajautų

ti į kokį tai stebuklin-

Red.

dos

ibus visuotinas rinkimas

rinkai dar nė vieno savo

Kad tą atsiekti, reikia

mės negalime tikėtis,

milijonus sukrauja tiems,

bjauriausiai išnaudoti ir

arbininkams, kaip sukra-

ldiškas vietas, kurių su-

uosius jiems pinigų, pri-

senų partijų išlaidas, pa-

skaitlinės parodys mum,

o priešus, milijonus išle-

nelengva su tuščiomis ra-

rincipų negalime išaiškinti

es čia reikalinga netik

ir atsišaukimai. Štai ju-

30 m. iki 1904 metų.

demokratų kandidatai

Vardas Likimas

Stephen A. Douglas 50,000

George P. McClellan 50,000

Oratio Seymour 75,000

Orace Greely 50,000

Samuel J. Tilden 900,000

S. Hancock 355,000

W. W. Averett 1,400,000

„ „ 855,000

„ „ 2,350,000

Wm. J. Bryan 675,000

„ „ 425,000

Alton B. Parker 1,250,000

dėti tuos milijonus, idant

rus, paaaukaume iš tos su-

gos dar po skatikėlių kra-

ti galą tam bjauriam išna-

s priešams viešpatuojant. La-

ai, o ne naudai mūsų prie-

ndidatų politiškos kovos)

ist National Headquarters.

Mahon Barnes, Nat'l Sec.

kvencijos ir darb

—

ūliems draugams ir nepa-

ir kaip dalykai ištikro ya-

1 tarpu dalykų tvarkym

ulyn ir geresnėmis vėdinim

gražu, pakolei visi dalykai

mums bus tobuli. Ypatinai, tubulumas jokioje organizacijoje ne-gali išsivystyti, jei patįs organizacijos nariai nesirūpina juomi — tai viena, o antra, tai tankiai suklaidinama nariai per netobulus ir pagaliaus neteisingsus komitetų bei šiaip įstaigų pranešimus ir raportus. Todėl mes visus raportus, pranešimus, nutarimus ir tt. turime visapusiškai apsvarstyti ir žiūrėti į juos kritiškai, bet ne kaip į neklaidingą apskelbimą. Patėmiję klaidas turime išreikšt savo nuomone, nes tuomi netik pataisysime klaidą, bet podraug tobulisime patį veiksmą — atlikimą žinomo darbo. Pas mus tuom tarpu nemažai naujų apsiereiškimų, į kuriuos visai mažai arba nė kiek neatkreipiame atydos.

Pirmoj vietoje iš mano patėmytų dalykų, tai drg. Administratoriaus pasigirimas, kad «S-gos pinigškas stovis pasigerinę» (žr. «Kovos» N36, š.m. LSS. metinę apyskaitą) ir STK. Komisijos klaidingas išaiškinimas S-gos pinigškas dalykų (žr. «K.» N37, pusl. 455). Mat Administracija kalba, kad tai pinigškas stovis *pasigerino*, bet STK. K-ja kitame numeryje kalba, kad pinigų *stokucja*. Jei pinigų stokuoja uždengti bėgančius reikalus, tai reiškia mūsų S-gos stovis yra *blogas*.

Kad S-gos finansiškas stovis yra blogas ir juomi mės gėrėtis anaipol negalime, tai faktas. Sulyg Adm-jos paduotos apyskaitos, tai S-gos izde yra \$606.39. Gerai išrodo! Bet dabar paimeki me, kiek mės iš to izdo esame skolingi visuomenei ir draugams, kurie aukavo pinigų dėl išleidimo «Mot. ir Soc.» ir «Rev. Dainų». Ir kuomet mės sulyginame tą sumą, ką mės skolingi tiems fondams, tai suvis nerasime nė vietos, nė laiko dėl pasakymo, kad mūsų stovis pasigerino. Leiskime skaitlinėms, tegul jos kalba:

S-gos izdan išleidimui «Mot. ir Soc.» įplaukė	\$1020.75
Iš tų išmokėta V. K. Račkauckui už vertimą	\$120.00
Sugražinta Račiutei paskolė	\$25.00
Už spausdinimą	\$27.00
Atėmus išlaidas lieka	\$848.75
Dėlei «Rev. Dainų»	\$182.01
Išmokėta rankpinigių	\$25.00
Atėmus lieka	\$151.01

O sudėjus abu fondu izde turi rasties \$1005.76, bet tuom tarpu teturime \$606.39, taigi atėmus šią sumą nuo pirmesnės, gauname \$399.37. Reiškia *tris šimtus devyntisdešim dešim dolerius ir trisdešimtis septynis centus* esame skolingi tiems dviem fondams, o dėlei vedimo S-gos dalykų neturime nė *cento!* (Dėlei persitikrinimo visų čion privestų faktų, galite peržiūrėti «Metinę LSS. apyskaitą» ir «Raportą P.K. atstovo» «K.» N36, taipgi P.K-to Tar. 17, «K.» N14 š.m.).

Tolesniai STK. K-ja savo pranešime («Kovos» N37) kalba apie tai, kad ji turėjusi noroms—nenoroms dasilytėti «Mot. ir Soc.» fondo, nes reikėjo tarp kitų skolų dabaigti apmokėti drg. V. K. Račkauckui už vertimą ir Račiutei. Jei tiems draugams reikėjo išmokėti iš «Mot. ir Soc.» fondo, tai nėra ko verksti, nes iš kito fondo arba S-gos izdo jiems nebūtų *buve galima mokėti*, kadangi drg. Račk. už vertimą tegali išmokėti iš to izdo, kaipo už dalį atlikto darbo, dėlei kurio tik ir egzistuoja minėtas fondas. Tas pats yra su drg. Račiutės skola, kuri buvo paskolinus pinigų dėl «Mot. ir Soc.» fondo, todėl iš to fondo turėjo būt ir išmokėta. Toliaus su drg. Liutkum. Minėtas draugas reikalavo atlyginimo tos nedidelės sumos (STK. K-ja sąko «didelės»), tariant \$20, kuriuos buvo paskolinęs «Rev. Dainų» nupirkimui, taigi kad sugražint tą skolą, nereikėjo naudoti «Mot. ir Soc.» fondą, bet atiduoti iš «Rev. Dainų» fondo, dėlei ko tas ir yra sutvertas.

Toliaus STK. K-ja kalba, kad Centro K-tų konferencijos išlaidos nėra visos S-gos išlaidomis. Reiškia TKK-jai visai neapeina tos priežastis, kurios privertė sušaukti minėtą konferenciją ir taipgi leidžia pro ausis tą dalyką, kad ta konferencija tesvarstė tik S-gą apeinančius klausimus ir dirbo tiktai *dėlei S-gos*. Taigi C.

K-tų konferencijos išlaidos yra visos S-gos išlaidos, o jei visos S-gos išlaidos, tai jos ir turi būt apmokėtos iš S-gos izdo, o ne per tas kuopas, kurios prie rajonų priguli. Reikia atminti, kad mums darbininkams nė vienam nėra tų pinigų, idant idėjus galima būtų laukt kažin—kiek ilgai. Pav. juk ir drg. Administratorius visas S-gos išlaidas neapdengia iš savo kišeniaus, idant laukt apmokėjimo (kas visai nėra galimu neturtingam proletarui) — bet tiesiog iš S-gos pinigų. Prie progos turiu pasakyti, kad drg. Administratorius ne taip uoliai rūpinasi su apmokėjimu Centro Sekr. iškaščių. Man tankiai prisieina laukti apie mėnesi, o kaip kada ir pusantro, pakolei gaunu pinigų. Matomai Adm-riui visai neapeina tai, kad aš būdamas Centro Sekretorium ir pašvesdamas tiek daug laiko S-gos dalykams (ir nežinau, ar kada—nors gausiu atlyginimą už tą) turiu nukentėti medegiškai ir negalėdamas idėti daug pinigų dėl S-gos dalykų, turiu skolinti iš kitų. O jei kaip kada mel-džiu, idant pasiskubintų su prisiuntimu pinigų, tai tankiausiai vieton greito aplaikymo prisieina palaukti apie porą savaitių... Gal sakys, kad tarpais nėra pinigų, — netiesa: pinigų visada užtenka dėl Adm-jos lėšų apdengimo ir išmokėjimo Administratoriui algos. Beje, STK. K-ja nieko nesako apie tai, kad drg. J. Grinius dabartinis administratorius ima kas mėnesį po \$50 algos t.y. \$10 daugiau, negu kad S-gos referendumas priimdamas minimum algą galėtų paskirti (žr. V Susiv. Prot. «Kovos» N27 1909m. ir Pasekmės V Sus. Prot. Ref. «Kovos» N24 š.m.). Na, tiek linkui finansų.

(Kalbant apie C.K. konferencijos tarimus, turi būt žinomi tie tarimai ir darbai. Dėlei tos priežasties, kad sąjungiečiai nežino, kas toje C.K-tų konferencijoje buvo veikama ir tariama, tūlus dalykus iš straipsnelio turiu išleisti, nes jie gimdo tikrai «nekonsekventiškamą». Tik matant protokolą galima bus kalbėti apie konferencijos tarimus. Red.)

Užbaigiant turiu dar tarti ir sąjungiečiams, kad pastaruoju laiku mės labai daug sumanome, bet *nesistengiamo* vykdyti juos gyvenime, taigi nežiūrint, kokiais finansistais nebūtų S-gos administratoriai, ir ant kiek nebūtų talantuoti pajiegomis jūsų redaktorai ir organizatyviškoms pajiegomis, patirimais bei gabumais talantuoti jūsų Centro Sekretoriai, vienok jie neįstengs pakelti S-gą ant to laipsnio, ant kurio ji turėtų būti, jeigu jūs viską tik atidėsite, taip sakant, ant «dievo valios», paliekant viską jūsų viršininkams atlikti. Ne, draugai! Mės turime padėti visuose dalykuose mūsų viršininkams—tarnams ir tik tuomet mės teturėsime tiesą *reikalauti*, kad jie atliktų visus reikalus *gerai*, bet pakolei mės apie S-gos reikalus rūpinsimės ant tiek, kad užmokėti mėnesinę mokesį, patolei mės ir negalime nieko gero tikėtis. Žinoma, iš tiek daugelio draugų randasi keliatas, kurie dirba su pasišventimu, bet tai tik išėmimai. Todėl draugai, *mums reikia daugiau darbo, negu žodžių*.

Aug. Purvis.

Tur but netiki į savo darbo stebuklingumą.

Dr. Ig. Stankus, matyt supratęs, kad Studentas savo straipsniuku, tilpusiu «Kovos» N35, pertraukęs *hipnotizavimo* «filozofiją», matyt supratęs, kad pasakymas, jog lietuvių laikraščiuose skelbiamas Dr. Ig. Stankus «psichologijos» mokslas yra niekuo kitu ir ne su kitokiu tikslu skelbiamas, kaip tik kad hipnotizuoti lengvatikius, kad paskui galima būtų gydyti anų kišenių — kenkia Dr. Stankaus karjerai. Todėl ir užsipuola ant «Kovos» redakcijos su gązdinimu, kaip ji išdrįso tą pasakyti, kaip išdrįso persergėti lengvatikius nuo pasidavimo Dr. Stankaus hipnotizmui. Turbūt Dr. Stankus norėtų savo hipnotizmu suvaržyti «Kovai» laisvę žodžio, bet «Kova» mat kieto karakteriaus ir užhipnotizuoti nesiduoda. Pasako ir atkartoja, kad išmintingas žmogus, baigęs medicinos

mokslą, neskelbs panašių Dr. Stankaus nonsensų, kad *«kvailys, nemokantis skaityti, užhipnotizuotas mokintu tampa, skaitydamas lekcijas»*. (žr. «Keleivį»). Reiškia pats Dr. Stankus pasmerkia čia mokslą, pripažįsta tik hipnotizmą už *visogalintį*. Tikras medicinos daktaras panašių nonsensų nepasakos, kaip pasakoja Dr. Stankus, kad ir «Saulės» N77, kur vėl save reklamuodamas, pasakoja apie stebuklus, kaip su pagelba hipnotizmo ligonį sveiku padaryti galima (!). Štai, girdi jam «besišnekant su New York Medical Post Graduate (... ar su profesoriais, ar su mokyklos mūru?) daug tokių stebuklų atsitinka matyti. Girdi dabar

«Christian Science su išgidimu tankei tokius stebuklus daro. Ne senei vienas giditojas su Christian Science atvedė viena ligonį sergantį su rumatizmu, pradėję jam glanžyti sanarius ir parvertę akis in dangu sakiti kad, «Jesus Christ is Coming». Ligonis tuojaus pasiliko sveikas.

Mano draugai, arišiu daktarai, katrie netureja psichologijos mokslą net ir žegnotis pradėjo nuo tokiu stebuklu. Bet man ir kitiems katrie turėja mokslą psichologijos nieko instabaus nebuvo. Tas pats gyditojus su Christian Science norejo mums ir kita karta daroditi, bet kuomet tas ligonis buvo tvirtaus karakteriaus ir neklause jo tuščios kalbos, tai ir iš ligos ne likos išgidytu».

Reiškia tik *silpnapročiai tuščių kalbų klausosi*, bet, kad kieto charakteriaus «studentas» atsipriešino ir pasakė p. Jg. Stankui žodį teisybės, jis grumo «Kovai» teismu. Štai dėlko, kaip sako jis savo laiške, kuris originališkai žodis į žodį čia tilpsta:

Guodotini Tautietei:—

Tamstu laikraštis No. 35 muni labai apsmeizi. Esmu nekaltas kad tas katras raši ir tie katri talpina dar negirdėję apie mokslą psichologijos ir jos šaka hipnotizma. Jeigu as rašiau po laikrascius apie ta mokslą, tai rašiau ne del kitko, bet tik del naudos sava tautai. Ir tas ira tikra teisybe nes as turiu ir paliudijimus is universitetu del tos šakos filazopijos.

Čion ne tame dalikas, bet matites kad tamstos su pagelba koku kvailiu norete apsmsmeisti muni ant ateinancio laika. Tamstos garsinate kad as asans neišmintingas, viršejans visus sarlatanus ir kad buk mokausis Medical Post-Graduate, New Yorke, tik del sarlatonistes. Tas neteisibi, ir jau tamstos padarete man didele iskada muna profesijoje. Dar pri to, tamstos apsmeizet Viriausi Amerikonu mokslaine garsindami kad as buk mokausis ne del buvima dideliu daktaru bet dėl sarlatana.

Meldziu tamstu rašiti man, ar norete gaditis geru keliu prizadedami daugiau to nedariti, ir dabar garsinti kad kokstai kvailis studentas apsmeizi muni. Jeigu nenorete gaditis tokiu budu, as busiu priverstas paduti ta dalika lawyeriu del atradima tysos. Dovenoti negal, nes šendin vinas laikrastis apsmeizi, o rito apsmeiš ir kitas.

Dr. Ign. Stankus.

Suprantame ponas Stankau, kas yra psichologija, suprantame kas yra hipnotizmas, bet nesuprantame to, kad hipnotizmas galėtų būti *filozofija*, kaip tamista sakai laiške. Tikime taip pat, kad tamista turi universitetų paliudijimus, bet netikime, kad universitetai pasakotų, jog psichologijos šaka hipnotizmas yra mokslu filozofijos, netikime, kad tokiu mokslu aiškinimu savo tautai tamista naudą atneštum. Gerbiame mokslą, gerbiame mokyklas ir mokintus žmones, bet negerbiame buvusių tose mokyklose asilų ir demagogų. Papeikdami tamistos skelbiamas nesąmones, nepasmerkiame mokyklos, kuri tamistai mokslą aiškino, bet tamista jo ne supratai, jeigu gali pasakoti, jog hipnotizmas ligonį sveiku padaro. Gaila, kad tamista anais metais nebuvo gyditojų suvažiavime Philadelphijoje, beabejo, gal būtų tamstos metodą priėmę gydyti

tuberkulozą (džiova).

Vietoje plepėti niekus lietuvių laikraščiuose ir niekinti lietuvių «daktarus, kurie diplomas yra nusipirkę», patariame tamstai studijuoti medicinos mokslą, kad nereikalautumiai skelbti «hipnotizmą stebūklingumo». Hipnotikai geriau tinka cirkuose, negu ligas gydyti.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

MAHANAY CITY, PA. Rugsėjo 6 dieną LSS. 46 kuopa parengė prakalbas. Kalbėjo A. Baranauskas. Žmonių prisirinko vidutiniškai ir visi gražiai užsilaikė.

Drg. Baranauskas kalbėjo apie Lietuvos Socijaldemokratų. Katarina Petrakiūtė deklamavo «Pirma Gegužės». Žmonės ramiai užsilaikė ir klausėsi geria, kaip kunigėlio pamokslą apie pragarą. Paskui deklamavo labai aškiei Veronika Perušionytė «Darbo diena» ir «Aš laisva».

Po to vėl kalbėjo drg. Baranauskas apie išsiliuosavimą šio buržuaziško jungo ir koku budu. Po to deklamavo jaunąs vaikas J. Eskevičius «Ei Sustokim», jis labai gerą įspūdį padarė ant publikos.

Prisirašė vienas draugas ir draugė prie LSS. kuopos. Už kelią drg. Baranauskui 46 kuopa, paaukavo \$3 oo.

J. K. Vitnis.

SALEM, MASS. «Kad ir geriausia darbai eity, iki valdžia bus kapitalistų rankose, visi Amerikos darbininkai gauti darbus negales»— pasakė tulas socijalistas. Taip ir čiorai šiame laike yra: darbai visose išdirbimų šakose eina gerai, o darbo jieškotojų randasi gana daug.

Vietiniai lietuviai, kurių čionai randasi apie 40 ypatų, užsilaiko ramiai, nežiurint to, kad retkračiais parsijudinę bačką alaus arba parsinešę iš aptiekos butelį degtinės, Bacusui ant garbės biskį paužia.

Nekurie iš jų ir skaityti myli, bet daugiausia skaito tik tokius laikraščius ir knygas kaip: «Žvaigždė», «Draugas» ir «Saulė»; «Gyvenimai šventųjų», «Linksmą Valandą» ir t. p. Kalbasi apie nebutus daiktus. Neskaitant vietinės draugystės šv. Petro ir Povylo, jie nepriguli nė prie jokių darbininkų organizacijų.

Minėta draugystė gyvuoja nuo 1909 m. ir turi pagal savo vardą «šventą» konstituciją. R. šant konstituciją, autorius buvo padaręs didelę klaidą, buvo neįrašęs, kad kiekvienas draugystės narys, būtina turės atlikti velykinę išpažintį, bet gavę jau atspausdintas ir apdarytas, diduma narių pakėlė protestą ir autorius tapo priverstas min. atspausdinęs ant popiergalio, sukaišioti po vieną į konstitucijas. Taigi dabar, anot, vieno liet., vietinė dr. stė šv. Petro ir Povilo, turi konstituciją su vuodega...

V.M. Genys.

JERSEY CITY, N. J. Vietinė LSS. 59 kuopa parenkalbas 18 dieną Rugsėjo. Kalbėtojai buvo užkviešti šie draugai: — J. V. Liutkauskas, J. Šukys, A. Purvis, J. Šaltis ir J. K. Gilius. Tečiaus iš užkvieštųjų kalbėtojų, pribuvo vos vienas drg. J. Šaltis, kiti gi kalbėtojai nežinia dėl kokių priežasčių nepribuvo.

Ir ištisų butų prisiėję raudonuoti prieš publiką, jeigu nebutų pribuvęs drg. A. Baranauskas, nes viena ypata jokiū būdu neįstengtų atlikti užduotį trijų ar keturių ypatų.

Pirmas kalbėjo drg. J. Šaltis, pirmoj dalyj savo kalbos priminė iš Kristaus gyvenimo, kuomet skelbė mokslą mionoms, sakydamas: — «Nesirupikit savo likimu, nes yra tas, kuris rūpinasi jūsų likimu» ir privedė, kad galų gale tas jo mokslas neišsipildė. Toliaus nurodė naudingumą organizacijų ir nupeikė lietuvius, kad šalinasi nuo pirmieviškų organizacijų, kad neskaityt protą lavinančių laikraščių ir knygų, nes, girdi, tik per mokslą ir apšvietą pagerinsim savo buvį.

Jo kalba publikai labai patiko ir maloniai visi buvo užganėdinti, apart vieno nenuoramos, kuris matomai buvo pasirengęs suardyt tvarką, bet nepavykus, pats prasišalino iš svetainės.

Antras kalbėjo drg. A. Baranauskas, temoje: dabartinės sąlygos. Paagitavus A. Baranauskui, prisirašė prie LSS. kuopos du nauji draugai.

Aukų surinkta \$4.55, aukos skiriamos kankiniams ir perduotos drg. A. Baranauskui. Visiems aukavusiems ištariam širdingą ačiū.

Publikos susirinko neperdaugiausia, apie 83 ypatos, tame skaitliuje buvo 5 moteris. Rodos joms priderėtų gana skaitlingai lankytis į susirinkimus, nes socializmas joms iškovos lygias tiesas, tečiaus matyt jos to nesupranta.

Pastaruoju laiku Amerikos lietuviai subruzdė tvirt naujas parapijas ir statyt bažnyčias. Jersiečiai taipgi savo darbštumu neatsilieko nuo kitų, dirbo išsijuosę ir tiesa, tas jiems pavyko, sutvėrė parapiją ir dabar laiko pamaldas italų sklepe, bet daip girdėt, tuoj pabaigs gyvavus, nes išlaidos didinaisi, o įplaukos mažinasi.

M. J. I.

DENVER, COL Nors čionai nedaug tėra apsigyvenusių lietuvių, tečiaus veik visi prijaučia pirmieviškam ar socialistiškam judėjimui.

Atsilankius į čionai iš Pueblo miestelio drg. J. Bartkevičiui, vietiniai draugai 10 dieną Rugsėjo surengė prakalbą, į kurią susirinko keletas desėtkų lietuvių, kurie gana mandagiai susirinkime apsiėjo.

Susirinkimą atidarė K. Sarkui, drg. P. Rėksnys sudanavo «Darbininkų Marselietę» ir deklamavo eiles apie kastytes. Po to, drg. J. Barkevičius laikė prakalbą, perbėgdamas žmonijos istoriją nuo Kristaus laikų iki šių dienų mūsų gyvenimo. Pertraukoje draugai sudanavo «Tautišką himną» ir su deklamavo eiles. Antroj dalyj savo prakalbos drg. J. Bartkevyčius aiškino kapitalistų «geradėjytes», kokių gali darbininkai nuo tų poaų laukti. Nuosekliai nurodė kame darbininkų išsiliuosavimo viltis ir kas jiems reikia veikti, kad pra-

šalinti bjaurų išnaudojimą ir neteisybes. Prakalba publikai labai patiko.

Aukų surinkta \$4.30. Apmokėjus \$3.00 lėšų už svetainę, \$1.30 pasirodė «Kovos» redakcijon, paskirdami gelbėjimui drg. J. Vicozolo iš kalėjimos. Jeigu pinigai tam tikslui nebutų reikalingi, paskiriame juos Lietuvos kankiniams. Aukavusiems ištariam nuoširdžiai ačiū.

Pranės Sūnus.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

312) Pagal P.K.-to nutarimą (kuris dar nepagarsintas) pareikalauta adm-riaus, idant priduoūt visas žinias linkui spaudinimo J.J.Nieniaus brošuraitės.

313) Drg. A. Baranaucko padėkavojimas-atsisveikinimas perduotas P.K.-tui.

314) Ant 114 kp. reikalavimo referato, paaiškinta, kad nėra tuo tarpu, bet kaip bus, tada bus prisiūsta.

315) 14 kp. paaiškinta, kad jos nuomonę linkui referendumo «III» nepraktiškumo, Redaktorius nepatalpino iš priežasties suvėlinimo prisiūsti redakcijai, kas įvyko per pačios 14 kp. suvėlinimą.

316) 117 kp. įnešimas linkui nupirkimo mašinos «linotype» sulauktytas, pranešant kuopai, kad perdirbtų bei patobulintų ji, nes įnešime paduotas dalykas nebuvo visapusiškai apkalbėtas.

317) Adm-riaus pranešimas, kad negali priduoti pilnos apyskaitos, kiek prekiuos «Mot. ir Soc.» atspauzdinimas, pasiūsta P.K.-tui.

318) Kopija nuo adm-riaus priduoūt atsakymų ant F.J. Bagočiaus užklausimų tapo pasiūsta Bagočiui, kuris prisiuntė savo paaiškinimą, kuris vėla su visais kitais dokumentais tapo pasiūstas P.K.-tui.

319) P.K.-tui pranešta, kad jis turi paskirti kaucijos didumą dėl administratoriaus.

320) Pranešus drg. Adm., kad jis nebegali priprašyti STK. K.-jos prie darbo, užklausta pastarosios pasiaiškinimo, kodėl ji neatlieka savo priedermes.

321) I Rajono konferencijai pasiūstas paraginimas, kad ji pasirūpintų atnaujinimu pakrikusių kuopų savo rajono ribose.

322) Adm.-jai pasiūsta bila ant \$5.57 už C.Sekr. išlaidas per September mėnesį. Taip pat ir STK. K.-jai apie tai pranešta ir prašyta, idant apmokėtų greitu laiku, kaip šias, taip ir už August mėnesį išlaidas.

323) Visos nominacijos blankos, kurios buvo prisiūstos ant C.Sekr. antrašo, perduota Refer. Tvarkymo komisijai.

N.Y. City 29, IX, 10. LSS. Centro sekr. Aug. Purvis

R. R. K - to Atskaita.

Aukos Kaliniams:

Gruodžio 24 d. 1909 m. Rocheter N.Y. per L. Placenis \$3.41. Sausio 21 1910, J. Baltušis ir A. Adomaitis- 25 c. 50 centų. Kovo 26 1910, New Kensington, Pa. per J. Brazaucka \$5.55. Balandžio 19 1910 Rocheter N.Y. Tearelischo Ratelio izdi. J. Višniauską \$17.10. 11 Hazleton, Pa. per J. Kirtilį \$1.25. Berezlio 11, Bridgiport, Conn. apvaik. kovos po Žalgiriu per J. Buroką \$5.90. Liepos 8, Easton, Pa. suaukauta krištynose pas S. Meškauską \$1.50 Rugs. 3, LSS.116 kuopa Detroit, Mich. per M. Mockų \$5.00. Rugs. 3,

Detroit, Mich. per Liet. klubo pikniką surinkta F. G. \$1.-60. Rugs 3., Brooklyn, N.Y. nuo Lietuvių Apšvietos Dr-tės išvažiavimo \$4 05. R. 23., Ambridge, Pa. per M K Warsavičius \$1.60. Rugsėjo 13 Rochester N Y. per A. Bielskį \$5.-16. Rugs 22 Welkes-Barre, Pa. per J. Nieniu \$1.80. Rug 26 Lewiston, Me. per J. Vaičiulį \$1.95.

Viso įplaukė iki 30 Rugsėjo 1910 m. — \$57.37.

R. R. K. Izd. A. M. Stanelis.

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Aukos «Kaliniui»

Vasario 25 1910, nauja kuopa LSS. Athens, Ill. — \$105.

Kovo 5, Fitchburg, Mass. per F. Stasiukelį — \$2 00.

Balandžio 4 LSS. 60 kuopa Boston, Mass. per Undzių — \$8 60.

Rugs. 3., LSS. 116 kuopa Detroit, Mich per J.M. Audrušį — \$1 50.

Iš McKees Rocks, Pa. J. Baltušis \$1.00 ir S. Petrauskas 25c — \$1 25

Viso įplaukė iki 30 Rugsėjo 1910 — \$14 40.

Pasiųsta per «Kovos» Red. \$13.45.

Liekasi izde — 95 c.

RRK. Izdininkas A. M. Stanelis:

1815 E. Moyamensing Ave.

Aukos Drg. Basevičio kelionei:

*Sausio 4 1910 LSS. 22 kuopos Chicago, Ill. per J. Butman — \$1 20.

Kovo 16, 17 kuopa Montello, Mass. per P. Sukį \$2.14

? 19 kuop. Brooklyn, N.Y. per Šaltį — \$1.00.

Rugs. 3 116 k Detroit, Mich. per J M Andriušį \$1.50.

Viso įplaukė iki 30 Rugsėjo 1910 — \$5 84.

RRK. Izd. A.M. Stanelis.

1815 E Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 61.

1) Kadangi, kaip matyti iš P.K-to Igalotino raporto, tai dabartinė Administracija ir buvusios STK. Komisijos neėmė į atyda ir nieko neveikė ištyrime ir atitaisyme nurodytų neaiškumų per Centro Knygų Peržiūrėjimo Komisiją, jos raporte 1909m. (žr. «Kovos» NN45 ir 46, 1909m), ir

2) Kadangi F.J.Bagočius būtina reikalauja ūmo S-gos atiteisimo su juomi, todėl aš įnešu, kad

Centro Sekretorius atkreiptų buvusio adm. F.J.Bagočiaus atyda ant tų neaiškumų, pareikalautų jų išaiškinimo ir priduoūt P. K-tui, po kam būtų galima visus reikalus su F.J.Bagočium suvesti į tvarką.

N.Y.City ? P.K-to Narys M.M.Raciūtė.

Balsuojame už.

E.Pittsburg, Pa. 10 IX 10. P.K-to Narys B.K.Kondratavičius.

Baltimore, Md. 16 IX 10. P.K-to Narys P.Griniaus.

New York City, 23, IX, '10.

LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No.62.

Centro Valdybai:—

Užklausias: Man rašo F.J.Bagočius, būk aš ji (Bagočių)

nuolatos skundžiu vienam iš Centro Komiteto narių, gyvenančiam New York, N.Y., už apvogimą Sąjungos ir už tą apvaginimą keta manę jis, (Bagočius) nubauts įstatymais. Todėl Centro Valdyba malonės man duot atsakymą iki 9-tai d. Septemberio š.m., katras iš Centro Valdybos narių panašias intrigas kelia. Nesulaukdamas atsakymo, pakelsiu tą klausimą viešai per spaudą.

Vistiek, vėliaus ar anksčiaus reikės mūsų konspirantams lervos nutraukt nuo veidų, dargi ir už panaudojimą privatiškų laišku į viešus klausimus.

Phila., Pa. 2 IX 10.

Prieteliškai J.Griniaus.

Kadangi ne P.K-to pareiga yra tyrinėti iškilusius nesuipratimus bei neaiškumus tarpe individualų, o dalykas trečiųjų teismo — todėl:

Nutariame šį dalyką atmesti, patariant drg. J.Griniaus naudoties trečiųjų teismu, jei jis jaučiasi, jog yra per ką-nors skriaudžiamas kame-nors.

New York City 6 IX, 10.

P.K-to Narys M.M.Raciūtė.

E.Pittsburg, Pa. 11 IX 10.

„ „ B.K.Kondratavičius.

Kadangi tą klausimą pakelia Bagočius, tad nuo jo J.Griniaus (geriaus būtų Centro Sekr.) privalo pareikalauti dokumentališkų prirodymų ar kitokių faktų, t. y. kokias ypata rašo ir kaip rašo. Be ko negali spręsti nė Tr. Teismas, nė P.K-tas.

Baltimore, Md. 16 IX 10.

P.K-to Narys P.Griniaus.

Reiškia pagal didžiūmos nutarimą drg. J.Griniaus su tuom dalyku turi kreipties į Trečiųjų Teismą.

New York, 23, IX, 10.

L. S. S. Centro sekretorius Aug. Purvis.

Atsišaukimas.

Kuopos, viena po kitai, pradeda reikalauti referatų, bet jų iki šiol pas Centro Sekretorių nebuvo ir nėra. Todėl šiuomi atsišaukiu į draugus, kurie turi parašytus referatus arba prelekcijas moksliško turinio, idant paskolintų ar paaukautų S-gai ir tuomi patarnautų labai daug išaiškinime daugelio klausimų.

Referatai bus išsiuntinėjami kuopoms ant pareikalavimo, ir kuopos po perskaitymui turės juos tuojaus gražinti, idant būtų galima pasiųsti kitoms reikalaujančioms kuopoms.

Geistina taipgi, kad mūsų Lit. K-tas pasiskubintų su surengimu referatų konspektų, nes draugų yra, kurie galėtų surengti referatus, jei tik turėtų nurodymus. Taipgi meldžiu ir tuos draugus, kurie turi surengę kokiuos-nors referatų konspektus, paaukauti S-gai.

Siuntinius siųskite LSS. Centro Sekr. antrašu.

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York City, 28 IX 10.

112 East 19th str.

Atydai sąjungiečių.

Pradedant su patilpimu organe šio pranešimo, Centro Sekretoriaus buvusias antrašas: 218 W. 124th st. bus negeras, todėl ateityje slųskite viską sekančiu antrašu:

A.Purvis (A.C. Herman),
28 IX, 10.

112 East 19th st., New York, N.Y.

Atyda LSS. 32-ros kuopos draugus Pittston, Pa.

Malonus draugai! Jūs matote reikalingumą mūsų organizacijos ir žinote nekurių draugų pasišventimą, kurie nesigaili savo triūso, nė cento, o dirba dėlei gerovės mūsų visų. Todėl ir mums nereikia laukti rankas ištiesus, bet stoti į susipratusiųjų eiles ir jiems kiek galima prigelbėti. O prigelbėti galime taip — lankytis į susirinkimus, diskutuoti pakeltus klausimus ir turime užsimo-

kėti mėnesines mokesčius, kurių jau yra užsivilkę. Kaip tą viską pradėsime atlikti ir išvieno imsime visi veikti, tuomet darbas eis kaip iš pypkės.

Sekantis susirinkimas atsibus 9 dieną Spalio, prasidės 10-tą val. ryte; Svetainėje K. Rudaičio 193 North Main St. Pittston, Pa. Todėl malonėkite visi susirinkti ir naujus draugus atsiveskite prisirašyti.

Sek. P. Šlekaitis.

Pranešimas LSS. 137 kuopos draugams.

Draugai ir draugės, kurie neužsimokėję mėnesinių mokesčių ir neatsilankę ant susirinkimų, pasirūpinkite atsilyginti 137-tai LSS. kuopai skolą, nes kitaip, turėsime sulaukyti organą «Kovą», ir jau tada busite prašalinti iš kovotojų eilių. Todėl, kad mūsų kovotojų už laisvę burelis neiegtų mažyn, tai širdingai užkvičiu atsilankyt ant mėnesinio susirinkimo, kuris atsibus Nedėlio 8 d. Spalio, 9½ val. iš ryto, p. Nazelskio svetainėj, po No. 265 — 115th st., Kensington, Ill.

Fin. sekr. S. Daukšiuotė.

SULYGINIMAS, NEAPSIGAUK!

Jeigu Europoje katra įstaiga pavadinta «Institutu», tai reiškia, kad įrėdnė, kuri suteikia žmonėms naudą yvairių-yvairiausiai užvedimais. Amerikoje visai kas kitas, — čionai jeigu kas vadinama Institutu, tad gali gerai žinoti, kad darymas tik humbuko, apgavystė, suvadžiojimo ir šiuclerystės, su didelia nenauda žmonijai, ypatingai išnaudojimai taip vadinamų «grinorių».

Pavyzdin New Yorke, kada tai buvo Dr. Collins, bet senei numiręs, vienok gudragalviai «gešefmekeriai», po tuom vardu pasivadino Istitutu ir vėlionį daktarą garsina kaipo gyvų laikraščiuose. Ar numiręs daktaras gali ką-nors gydyti, tai skaitytojai patįs lengvai atsakys. Vienok kaip jau nekartą buvo paminėta laikraščiuose, kad Dr. Collins numiręs ir lietuviai suprato, kad tai suvadžiojantis Istitutu apgarsinimas, tad dabar tas pats Collinso Istitutu vadinamas «gešefnikas», pradėjo garsinti kitą numirusį daktarą, t. y. R. Mielke, «Vienybė Lietuvniukų» sakant, kad kreiptusi į Collinso Institutą, Dr. R. Mielke išgydys sergančius. Puikus tai «Sodas Sveikatos», kad numirę daktarai gydo. Argi tai ne bjauriausia apgavystė ir šarlatariškumas tokio begėdiško Istituto, žmogau, ar gali save pasitikėti gydytis, kur numirėliai gydo? Turėk protą!

Dr. Rudolph Mielke, pereitą vasarą Juniaus mėnesį bevažiuojant į Europą, ant laivo apsirgo ir numirė, ir kaip kiekvieną numirėlį, taip ir vėlionį Dr. R. Mielke, Atlantiko jūrėse nuo laivo, žuvims išmetė. Na o apgavingi stebukladariai garsina, kad jis pas juos gydo sergančius. Ar galima tokiems atgarsinimams ir jų saldiems žodeliams tikėti, kada-nors? Atsakyk!

Pajieškojimas.

Aš Marė Jasiukėviūtė (Winston) pajieškau savo tikro brolio ir dėdės. Jau apie 17-ka metų kaip mano tėvas mirė, tuomet mano dėdė išvažiavo į Ameriką ir išsivežė mano brolių. Dėdės vardas Povilas, brolio Jokūbas Jasiukėnai. Anglijoj buvo užsirašią «Winston». Dėdės moteris šnekėdavo latviškai. Aš buvau girdeėjusi, buk jis—mano dėdė su broliu apsigyveno Philadelphia, Pa.

Kas apie čion paminėtus mano gimines duos tikrą žinią, tam duosiu dovanų pinigais 20 šilingų. Praneškite sekančiu antrašu: Mary Winstoin. 5 Albion St. Widnes, Lancashire.

England.

Arba «Kovos» administracija.

Reikalauja Agentų.

Pardavinėjimui labai gražių paveikslėlių, laiškams popierų ir tt. Stainelė užgimimo Kristaus, pavidale altorėlio, pargabenti iš Belgijos, labai tinkanti dovanoms ant Kalėdų parsiusť į Lietuvą giminėm ar pažįstamiem. Parsiduoda 1-nas po 15c ir po 25c, pagal didumą. Norintieji pamatyt tuos puikius altorėlius (stainelę), malonėkite prisiųsti pačto markēm 25c, nurodydami savo tikrą antrašą, užtai prisiųsiu ant prabos visų gatunkų po vieną.

Su gražiais paveikslėliais ir šikinėms kvietkoms, ant Kalėdų, išdabjta visokioms žvaigždėm, Jezusuka guli ant šieno ir kitoki, 2 lakštai už 25c.

Laiškams popieros prastesnio gatunko 12 už 25c.

BIBLIJA, teesti vienas šventas raštas, seno ir naujo testamento, lietuviškoj kalboj, lotyniškom raidėm, epausta Berlyne 1908m. psl. 848 ir 27v, viso 1129 pal. «rekė \$2 00.

Agentams duodam didelį nuosimį nuo visokio tavorų. Adresnokit:

K.J.Jintas, P.O.Box 1724

New York, N.Y.

PARANKIAUSIAS DARBO ŽMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIS”

Leldžiamas L.S.S. Didžiojoj Britanljoj. Eina kas savaitė. “RANKPELNIS” stovedamas ant darbinikiškųjų reikalų sargybos, rupnasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apsakos, statistikos ir t. t. In šitų skyrių rašo įžymesnieje Europos lietuvių rašejai. “RANKPELNIO” kaina: metam \$1,50 pusei me tų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia slųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažirėti įdėkite stampą už 2c.

Labai smagu skaityt «BALTRAMIEJAUS NAKTIS».

Šitoje knygoje atrasi daugiau juokų nekulp dešimtyje juokdaringuose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patiekos ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, persergėjimų, ne kaip visuose senmergių, gyvenašlių ir davatkų leistruose ir daugiau smagus pakutenimo, ne kaip per rugpjūtę ant šaličių vakare klerikai su merginoms ir tt. Jeigu neturi tos knygos, tai nelauk ne mėnesio, ne dienos, bet tuojau pastukie 75c., o aptureis, adresuojant:

J. Naujokas,

120 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Apturejės tą knygą tuojau patogiai atsisesk ir skaitydamas ją turesi daugiau džiaugsmo, ne kaip už 75 dol. radęs, daugiau karsėjo, negu klebonas nuo davatkos.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausiu liniju laivu.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkeliu tikietų.

Parduodame geležinkeliu tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Ceros knygos.

Tarp visų knygų, yra tai geriansios «Baltramiejaus Naktis» ir «Raistas», nes žmonės labai myli jas skaityti ir visi labai perka. Kurie dar neturi, tai rodi jama pasiskubinti išsirašyti jas, nes linksmai ir naudingai praleis laiką, už jas kiekvienas dėkavoja. Tas knygas galima gauti išsirašant nuo Naujoko. «Raisto» kaina 1 dol., o «Baltramiejaus Naktis» 75c, bet kuris užsirašys «Kovą», «Vien. Lietuvosininkų», «Lietuvą» arba «Laisvą Mintį» arba kitą naują skaitytoją prikals, tad gaus dovanų. Apgarsinimas yra kitoj vietoje. Reikalaujant rodi jame adresuoti: Jonas Naujokas, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Thomas I. Morgan

ADVOKATAS—SOCIJALISTAS
(Kandidatas ant pavieto teisdario)
Veda kriminališkas ir civiliškas bylas; parūpina patentus, peržiūri savaečių popierus, abstraktus, deed's ir tt. Žinomas Lietuvosiskai visuomenel kaip sąžiniškas ir geras advokatas.
79 Dearborn str.,
Unity Bldg. 328-330
1613 S. Halsted str.,
Chicago, ILL.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlalkymui PLAUKU.

A norite užlalkyti plaukus ant galvos? slenka plaukai? galva plika? ant veldo yra papučka? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Plelekanų tai yra ženklų, kad galva pasiilke plika už keliu mėnesių jeigu nesigydysi. Jeigu norite galite atsirašyti per laisną, o bus išsiųsta Dykai visi aprasymai nuo ko plaukai slenka ir pleiskanų atiradimas, gyduoles nesūnčiame pavevali ir C.O.D. nebijokite parašyti laisną, nes už rodą nekastuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visokių tautyčių. Rašyk pas:
Drs. Brundza Co. Broadway & S. 8th st., Brooklyn, N.Y.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLED"

Su vienu buteliu **Pain Expelerio** Galit askausmu giltine praginti. Siems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastovenčiai skausmuoso Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Tėmykit ant Ankerio ženklų apsaugojimo

NAMINE MOKYKLA
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio ..... 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio ..... 10c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:
P Mikolainis
Box 62 New York City

Dovanos «K» skaitytojams.
Kurie užsirašys «Kovą» 1911 m., užsimokėdami už metus iš kalno, tiems bus duota dovanai sieninis kalendorius su Markso paveikslu ir antrą kišeninį.

| Skaitytojus.
Gerbemieji! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisijūsti užmokestį atnaujinimui idant nesusitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.
Kovos administracija.

ŽEMAITES RAŠTAI

Antra pataisyta laida, leidžiama prenumeratos keliu. Jei lietuvis, svetimą duoną bevalgydamas, užmirštų Lietuvą, jos žmones, jos buvį, sielvartus, linksmybes, bet bundančios sąmonės kurstomas, panorėtų atgaivinti kudikystės vaizdelius, pasakyčiau jam: skaityk **Žemaites Raštus.**
Jei lietuvis, noris išsitobulinti lietuvių kalboj, klaustų kokiū būdu gali tai padaryti, atsakyčiau: skaityk **Žem. veikalus.**
Jau atėjo visi Žemaitės raštai galutinai prirengti spaudai. Todėl, pasiskubinkit tuoj užsiprenumeruoti, nes kaip išeis iš spaudos, bus daug brangesni. Naudokitės iš progos!
Prenumerata dabar už visus raštus tik \$1.00.
A. Žymontas
318 Broadway, So. Boston, Mass

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Phillip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M.
Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiška ir lenkiškai.

50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.

JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apsivesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai nauduoti priimnuna gamtos.— **vysi tie vyrai tur pareikalauti viona iš tuo knygų.** Ta knyga pasakis keip vyrai sunaikin sava sveikata, keip jie igaina ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padeime. Ta knyga teipgi pasakis suprantamoje kalboje keip vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfill, Triperl, arba gonorrhoea, Nusilpneima, Abeln** pragaišti špeku, Pragaišti gyvybes skystimo, Naktinius nubeglmus, Rheumatizma, Organiškas ligas, Pylva, Kepenu, Pulsės ir Inkštū ligas, gali but galiutinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.
Tukstančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuvė žinios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava piningu mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaititisi šitą knygą Ji pasakis kodiel jus kenteti ir keip gulet galiutinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAI.** Męs užmokam ir pačta. Išrašik aiškeie sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

Kuponas dykai gautos knygos.
Siusk ji šendena.
DR. JOS. LISTER & CO.
L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.
Godotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiuliminui dykai siunstos knygos ir norėčiau, jog jūs išsiustumet man vieną iš tuo knygų.
Vardas ir pavardė.....
Adresas .....
Stejtas .....